

Nr 5.

Ankom till riksdagens kansli den 23 mars 1917 kl. 3 e. m.

Utlåtande angående regleringen av utgifterna under riksstatens femte huvudtitel, innefattande anslagen till sjöförsvarsdepartementet. (1:a avd.)

MARINEN.

Departementet.

1:o) I den till riksdagen den 13 januari 1917 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln i punkten 1 föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition angående reglering av avlöningsförhållanden m. m. för befattningshavare inom statsdepartementen, Kungl. Maj:t må komma att till riksdagen avlåta, i det för sjöförsvarsdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli och kommandoexpeditionen uppförda ordinarie anslaget för år 1918 beräkna en förhöjning från anslagets nuvarande belopp 40,400 kronor med 29,600 kronor till 70,000 kronor.

Över denna framställning kommer utskottet framdeles under riksdagen att avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härmed för riksdagen

anmäla.

Marinförvaltningen och marinstaben.

2:o) Kungl. Maj:t har under punkt 2 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att, med godkännande av stat för marinförvaltningen av den

Departementet.

[1.*]

Marinförvaltningen.

[2.]

* Hänvisar till punkt i Kungl. Maj:ts proposition.

lydelse, bilagan nr 1 vid det vid statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokollet angående femte huvudtiteln utvisar, i riksstaten för år 1918 höja anslaget till marinförvaltningen, nu 133,000 kronor, med 4,000 kronor till 137,000 kronor.

I fråga om utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 3—8 av statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Å marinförvaltningens stat är för närvarande uppförd en kemist med avlöning av 5,000 kronor jämte fyra ålderstillägg efter 5, 10, 15 och 20 års tjänstgöring, vardera å 500 kronor. Härjämte är sedan några år tillbaka anställt ett biträde vid kemiska undersökningar med ett årligt arvode å extra stat av 3,000 kronor. Kungl. Maj:t har nu gjort framställning om detta biträdes uppförande å ordinarie stat med en avlöning av 4,000 kronor för år, därav 3,500 kronor lön och 500 kronor tjänstgöringspenningar, jämte tre ålderstillägg, vardera å 500 kronor, efter resp. 5, 10 och 15 års tjänstgöring. Arbetena å ämbetsverkets laboratorium hava nämligen alltmera växt i omfattning, och det har ansetts att för framtiden minst två kemister måste finnas där anställda. Genom den nu föreslagna anordningen skulle därjämte förefinnas bättre utsikter att för platsen vinna och bibehålla fullt lämplig person och sålunda kunna påräkna behövlig kontinuitet i arbetet.

Utskottet, som ansett sig böra biträda Kungl. Maj:ts förslag i detta avseende, hemställer,

att riksdagen må, med godkännande av stat för marinförvaltningen av den lydelse, bilagan nr 1 vid statsrådsprotokollet den 13 januari 1917 angående femte huvudtiteln utvisar, i riksstaten för år 1918 höja anslaget till marinförvaltningen, nu 133,000 kronor, med 4,000 kronor till 137,000 kronor.

Förstärkning
av anslaget
till marinför-
valtningen.

3:o) Under punkt 3 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att på extra stat för år 1918 bevilja:

[3.] dels till beredande av fyllnad i den i marinförvaltningens stat uppförda anvisningen till vikariatsersättning, arvoden, till extra ordinarie tjänstemän och biträden samt renskrivningskostnad m. m. ett förslagsanslag av högst 6,300 kronor,

dels och till anställande av två extra revisorer i marinförvaltningen och till förstärkning jämväl i övrigt av arbetskrafterna å revisions- och bokslutskontoren därstädes ett förslagsanslag av högst 9,650 kronor,

därav högst 250 kronor må tagas i anspråk till vikariatsersättning under semester för extra revisorerna.

Utredningen i ämnet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 8—13.

Mot vad Kungl. Maj:t i denna punkt föreslagit har utskottet icke haft något att erinra.

Utskottets
yttrande.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må på extra stat för år 1918 bevilja:

a) till *beredande av fyllnad i den i marinförvaltningens stat uppförda anvisningen till vikariatsersättning, arvoden till extra ordinarie tjänstemän och biträden samt renskrivningskostnad m. m.* ett förslagsanslag högst 6,300 kronor;

b) till *anställande av två extra revisorer i marinförvaltningen och till förstärkning jämväl i övrigt av arbetskrafterna å revisions- och bokslutskontoren därstädes* ett förslagsanslag högst av 9,650 kronor, därav högst 250 kronor må tagas i anspråk till vikariatsersättning under semester för extra revisorerna.

4:o) I punkt 4 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, med godkännande av stat för marinstaben av den lydelse bilagan nr 2 vid förenämnda statsrådsprotokoll angående femte huvudtiteln utvisar, i riksstaten för år 1918 höja anslaget till marinstaben, nu 3,000 kronor, med 4,000 kronor till 7,000 kronor.

Marinstaben.
[4.]

Beträffande departementschefens yttrande i fråga om detta anslag får utskottet hänvisa till sid. 13—20 av statsrådsprotokollet.

Till bestridande av en extra biträdesbefattning i marinstaben har riksdagen för vartdera av åren 1915, 1916 och 1917 å extra stat anvisat ett belopp av 3,000 kronor. De åligganden, som tillkomma denne befattnings innehavare, vilken benämnts registrator och aktuarie, omfatta förutom vanliga registratorsgörömmål, samlande och bearbetande av statistiska uppgifter dels beträffande flottans övnings- och andra kostnader och dels beträffande personalen, dess tillkomst och avgång, åldersförhållanden m. m., verkställande av kostnadsberäkningar beträffande flottans övningar samt andra för marinstaben erforderliga kostnadsberäkningar

Utskottets
yttrande.

ävensom biträde med inom marinstaben förekommande utredningar, som avse förhållanden angående ekonomi och intendentur.

Då befattningen ifråga av Kungl. Maj:t nu föreslagits till uppförande å ordinarie stat, hava de med densamma förenade avlöningsförmånerna ansetts böra upptagas med en begynnelse-lön av 4,000 kronor, därav 2,200 kronor lön, 1,500 kronor tjänstgöringspenningar och 300 kronor ortstillägg, jämte tre ålderstillägg, vartdera å 500 kronor, efter resp. 5, 10 och 15 års tjänstgöring.

Som kompetensvillkor för tjänstens innehavare har chefen för marinstaben föreslagit genomgången utbildning för anställning såsom marinunderintendent. Departementschefen har emellertid, enär behöflig kompetens även på annat sätt kunde förvärfvas, icke ansett erforderligt, att ett dylikt villkor stadgades.

Utskottet har ansett sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förevarande förslag. Beträffande frågan om kompetens för anställningen har utskottet velat såsom sin mening uttala, att det av marinstabschefen ifrågasatta kompetensvillkoret lämpligen synes böra uppställas särskilt med hänsyn till det ifrågavarande befattningshavare åliggande arbetet med verkställande av kostnadsberäkningar och andra utredningar av ekonomisk art.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med godkännande av stat för marinstaben av den lydelse, bilagan nr 2 vid statsrådsprotokollet den 13 januari 1917 angående femte huvudtiteln utvisar, i riksstaten för år 1918 höja anslaget till marinstaben, nu 3,000 kronor, med 4,000 kronor till 7,000 kronor.

Undervisningsverken.

Sjökrigsskolan.

[5.]

5:o) I punkt 5 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, med godkännande av stat för sjökrigsskolan av den lydelse, bilagan nr 3 vid förenämnda statsrådsprotokoll angående femte huvudtiteln utvisar, i riksstaten för år 1918 höja reservationsanslaget till sjökrigsskolan, nu 45,497 kronor, med 2,572 kronor till 48,069 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 20—22 av statsrådsprotokollet.

Då utskottet icke funnit något att erinra mot det sätt, varpå förvarande anslag blivit beräknat, får utskottet hemställa,

att riksdagen må, med godkännande av stat för sjökrigsskolan av den lydelse, bilagan nr 3 vid statsrådsprotokollet den 13 januari 1917 angående femte huvudtiteln utvisar, i riksstaten för år 1918 höja reservationsanslaget till sjökrigsskolan, nu 45,497 kronor, med 2,572 kronor till 48,069 kronor.

Flottan.

Avlöning, ersättningar m. m.

6:o) Under punkt 6 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen

Avlöning för
flottans kårer
och stater.

dels att godkänna stater för flottans officerskår, för flottans underofficerskår, för flottans sjömanskår samt å dagavlöning till officerare och underofficerare vid flottan ävensom för mariningenjörkåren och för marinintendenturkåren av den lydelse, bilagorna nr 4—9 vid förenämnda statsrådsprotokoll angående femte huvudtiteln utvisa;

[6.]

dels ock att i riksstaten för år 1918 öka förslagsanslaget till avlöning för flottans kårer och stater, nu 5,943,656 kronor, med 404,273 kronor till 6,347,929 kronor.

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härmed

anmäla.

7:o) Med tillstyrkande av bifall till vad Kungl. Maj:t under punkt 7 föreslagit, får utskottet hemställa,

Extra löne-
tillägg åt vissa
tjänstemän
och betjänte.

att riksdagen må till beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet den 13 januari 1917 angående sjunde huvudtiteln angivna grunder, av *extra lönetillägg för år 1917* åt en del tjänstemän och betjänte i ämbetsverk, kårer och stater, hörande till sjöförsvarsdepartementet, på extra stat för år 1918 anvisa såsom förslagsanslag ett belopp av 500 kronor.

[7.]

Ersättning
för rustning
och rotering.

[8.]

8:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts under punkt 8 gjorda framställning och med hänvisning till sid. 87 av statsrådsprotokollet får utskottet hemställa,

att riksdagen må i riksstaten för år 1918 minska förslagsanslaget till ersättning för rustning och rotering, nu 5,000 kronor, med 700 kronor till 4,300 kronor.

Intendenturen.

Beklädnad åt
sjömans- och
skeppsgosse-
kårerne.

[9.]

9:o) Under punkt 9 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i riksstaten för år 1918 höja reservationsanslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgosse-kårerne, nu 524,451 kronor, med 30,761 kronor till 555,212 kronor.

Departementschefens utredning i fråga om detta anslag återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 87—95.

Utskottets
yttrande.

Kostnaderna för manskapets beklädnad hava, enligt vad departementschefen anført, avsevärt ökats genom de till följd av kriget stegrade materialprisen. De ökade kostnaderna hade visserligen till en tid kunnat täckas genom de reservationer, som uppstått å anslaget till följd av vakanser inom sjömanskåren, och ännu vid 1915 års utgång hade sålunda förefunnits dylika reservationer till belopp av 17,770 kronor 16 öre. De alltjämt stigande materialprisen liksom även den minskning i antalet vakanser, vilken åstadkommits därigenom att manskap efter tilländalupen tjänstetid kvarhållits i tjänst, hade emellertid samverkat därhän, att några reservationer på anslaget icke för närvarande kunde påräknas, utan komme i stället redan vid 1916 års utgång en brist i anslaget att förefinnas. Med hänsyn härtill har departementschefen funnit försiktigheten bjuda att medel nu äskades för att täcka de ökade kostnaderna. I likhet med vad som begärts i fråga om anslaget till arméns munderingsutrustning, hava dessa ökade kostnader upptagits i ett särskilt extra anslag till förstärkning av det ordinarie. Det extra anslaget har beräknats utgå med 20 procent av det ordinarie anslagets belopp. Sistnämnda anslag åter har för år 1918 av Kungl. Maj:t föreslagits till 555,212 kronor eller 30,761 kronor mera än för innevarande år. Denna ökning är föranledd dels av nödvändigheten att beräkna visst belopp till beredande av fri tvätt för stammanskapet, dels ock av att sjömanskårens numerär för år 1918 föreslagits ökad med 100 man.

Enligt vad utskottet inhämtat, uppgick den av departementschefen omnämnda bristen å detta anslag redan vid 1916 års utgång till omkring 89,000 kronor. Då det av Kungl. Maj:t nu begärda förstärkningsanslaget upptagits till 111,000 kronor, skulle således till mötande av de ökade utgifterna under åren 1917 och 1918 kunna disponeras allenast ett belopp av omkring 22,000 kronor. Då det torde kunna ifrågasättas, om detta senare belopp kommer att visa sig tillräckligt för ändamålet, har utskottet velat uttala önskvärdheten av att i avseende å ifrågavarande anslag sådana anordningar för framtiden vidtagas, att det ordinarie anslaget och förstärkningsanslaget, därest dylikt skulle vidare erfordras, komma att bliva tillfyllest för det budgetår, de avse.

I övrigt har utskottet icke haft något att erinra beträffande grunderna för beräkningen av förevarande anslag.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må i riksstaten för år 1918 höja reservationsanslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerne, nu 524,451 kronor, med 30,761 kronor till 555,212 kronor.

10:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom framställda förslag och under hänvisning till vad utskottet under närmast föregående punkt anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerne* på extra stat för år 1918 bevilja ett förslagsanslag av högst 111,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att härav disponera erforderlig del redan under år 1917.

Förstärkning
av reservationsanslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårerne.

[10.]

11:o) I punkt 11 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i riksstaten för år 1918 öka förslagsanslaget till naturunderhåll åt personal vid flottan, nu 2,092,236 kronor, med 29,423 kronor till 2,121,659 kronor.

Naturunderhåll åt personal vid flottan.

[11.]

Rörande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 96—99 av statsrådsprotokollet.

Beräknat enligt hittills följda grunder skulle förevarande anslag för år 1918 sluta å ett belopp av 2,121,659 kronor. Då emellertid de till grund för denna anslagsberäkning liggande portionsprisen äro be-

Utskottets yttrande.

tydligt lägre än de i verkligheten rådande, har en förstärkning av anslaget ansetts nödvändig. Med hänsyn till att portionsprisen vid den tidpunkt, då anslaget är avsett att tagas i bruk, icke för närvarande kunna med någon tillförlitlighet beräknas, har Kungl. Maj:t funnit lämpligt att stanna vid en förhöjning av 20 procent å anslagets belopp eller 424,300 kronor. I likhet med vad som skett med motsvarande anslag under fjärde huvudtiteln, har detta belopp äskats å extra stat såsom förstärkning till det ordinarie anslaget.

Utskottet, som icke funnit något att erinra mot vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit, hemställer

att riksdagen må i riksstaten för år 1918 öka förslagsanslaget till naturaunderhåll åt personal vid flottan, nu 2,092,236 kronor, med 29,423 kronor till 2,121,659 kronor.

Förstärkning
av förslags-
anslaget till
naturaunder-
håll åt per-
sonal vid
flottan.

[12.]

12:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom framställda förslag och under hänvisning till vad utskottet i punkt 11 här ovan anfört, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *förstärkning av ordinarie förslagsanslaget till naturaunderhåll åt personal vid flottan* på extra stat för år 1918 bevilja ett förslagsanslag högst av 424,300 kronor.

Nybyggnad och underhåll.

Flottans ny-
byggnad och
underhåll.

[13.]

13:o) Kungl. Maj:t har i punkt 13 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att i rikstaten för år 1918 öka reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll, nu 3,035,950 kronor, med 126,950 kronor till 3,162,900 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 99—107 av åberopade statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Då flera faktorer, som skulle kunna inverka på bestämmandet av en reviderad normal underhållsplan för flottan under år 1918, ännu äro under utredning eller eljest icke äro givna, har Kungl. Maj:t beträffande kostnaderna för en sådan normalplan icke funnit anledning föreslå något annat än som angivits i propositionen nr 60 till 1914 års senare riksdag, varvid dock i ett par fall mindre avvikelser härifrån ägt rum.

Sålunda har i enlighet med riksdagens år 1916 uttalade mening ett belopp av 6,350 kronor, utgörande underhållskostnaden för viss från flottan till kustartilleriet överflyttad materiel m. m., beräknats å anslaget till underhåll av kustartilleriets byggnader och materiel i stället för å flottans underhållsanslag.

Vidare har ett belopp av 64,000 kronor — motsvarande $\frac{4}{5}$ av den summa av 80,000 kronor, varmed förevarande anslag för år 1919 av 1914 års senare riksdag beräknats högre än i propositionen nr 60 till samma riksdag — lagts till det i övrigt för år 1918 beräknade anslagsbeloppet.

Slutligen har upptagits en utgiftspost om 9,600 kronor för underhåll av de byggnader vid örlogsdepån i Göteborg, vilka avses för flottan.

Då ifrågavarande anslag i förutnämnda proposition nr 60 för år 1918 upptagits med 3,095,650 kronor, har detsamma nu av Kungl. Maj:t beräknats på följande sätt:

Beräknat enligt proposition nr 60	3,095,650 kronor
Av 1914 års senare riksdag uppskattad merkostnad	64,000 »
Underhåll av byggnader i Göteborg.....	9,600 »
	<hr/>
Avgår:	3,169,250 kronor
Underhåll av viss till kustartilleriet överlämnad materiel m. m.	6,350 kronor
	<hr/>
	Summa 3,162,900 kronor

Då utskottet icke funnit något att erinra rörande grunderna för anslagets beräkning, får utskottet hemställa,

att riksdagen må i riksstaten för år 1918 öka reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll, nu 3,035,950 kronor, med 126,950 kronor till 3,162,900 kronor.

14:o) Under punkt 14 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att av det av 1914 års riksdag för nyanskaffning under åren 1915—1919 av krigsfartygsmateriel beviljade anslaget å 32,000,000 kronor anvisa på extra stat för år 1918 ett belopp av 6,400,000 kronor.

Krigsfartygsmateriel.

[14.]

Beträffande utredningen i fråga om detta anslag får utskottet hänvisa till sid. 107—110 av statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Förevarande förslag står i överensstämmelse med den i propositionen nr 60 till 1914 års senare riksdag antagna förutsättningen, att nybyggnadsanslaget borde jämnt fördelas på de särskilda åren i nybyggnadsperioden 1915—1919.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må av det av 1914 års riksdag för *nyanskaffning under åren 1915—1919 av krigsfartygs-materiel* beviljade anslaget å 32,000,000 kronor anvisa på extra stat för år 1918 såsom reservationsanslag ett belopp av 6,400,000 kronor.

Flygbåts-
materiel.

[15.]

15:o) Kungl. Maj:t har i punkt 15 föreslagit riksdagen att för anskaffning av flygbåtsmateriel på extra stat för år 1918 bevilja ett anslag av 135,000 kronor.

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härmed

anmäla.

Utvidgning
och moderni-
sering av
flottans varv
i Karlskrona.

[16.]

16:o) I punkt 16 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att av det utav 1916 års riksdag till utvidgning och modernisering av flottans varv i Karlskrona beviljade anslaget av 1,350,000 kronor anvisa på extra stat för år 1918 ett belopp av 275,000 kronor.

Departementschefens utredning i ämnet återfinnes å sid. 112—116 av statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

I skrivelse den 14 juni 1916 angående regleringen av utgifterna under riksstatens femte huvudtitel (punkt 24) har riksdagen ej mindre anmält, att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag till utvidgning och modernisering av flottans varv i Karlskrona beviljat ett anslag av 1,350,000 kronor samt därav på extra stat för år 1917 anvisat ett belopp av 250,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att av sistnämnda belopp under år 1916 av tillgängliga medel förskjuta 100,000 kronor, än även anhållit, att Kungl. Maj:t måtte låta utreda dels lämpligheten av att ordna varvsdriften i Karlskrona så, att varvet sattes i stånd att utföra reparation och nybyggnad av andra för staten avsedda fartyg än krigsfartyg, dels de åtgärder utöver de i vederbörande kommittéförslag angivna, som härför bleve erforderliga.

Det nu äskade beloppet utgör den del av ifrågavarande anslag, som jämlikt den till grund för Kungl. Maj:ts förslag till 1916 års riksdag liggande utredningen beräknats skola utgå för år 1918.

Beträffande de av riksdagen i denna fråga begärda särskilda utredningarna har departementschefen meddelat, att desamma påbörjats men ännu icke hunnit slutföras.

Då utskottet icke har något att erinra mot vad Kungl. Maj:t i förevarande punkt föreslagit, hemställer utskottet,

att riksdagen må av det utav 1916 års riksdag till *utvidgning och modernisering av flottans varv i Karlskrona* beviljade anslaget av 1,350,000 kronor anvisa på extra stat för år 1918 såsom reservationsanslag ett belopp av 275,000 kronor.

17:o) Under punkt 17 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att utöver det av 1916 års riksdag för anskaffning av två tankpråmar för oljetransport beviljade anslaget å 110,000 kronor för omförmälda ändamål på extra stat för år 1918 bevilja ett anslag av 72,080 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att låta utanordna sistnämnda belopp redan under innevarande år.

Tankpråmar
för olje-
transport.
[17.]

I fråga om utredningen i ärendet hänvisas till sid. 117 och 118 av statsrådsprotokollet.

Kostnaderna för ifrågavarande två tankpråmar, vilka äro avsedda en för vardera av flottans stationer i Karlskrona och Stockholm, voro icke beräknade med hänsyn till de på senare tiden väsentligt stegrade priserna å materialier och arbete. Då det vere nödvändigt att snarast möjligt erhålla dessa pråmar, av vilka en redan påbörjats, har Kungl. Maj:t till täckande av de ökade byggnadskostnaderna nu äskat ett anslag av 72,080 kronor.

Utskottets
yttrande.

Då utskottet icke funnit något att erinra mot det sålunda föreslagna beloppet, får utskottet hemställa,

att riksdagen må, utöver det av 1916 års riksdag för *anskaffning av två tankpråmar för oljetransport* beviljade anslaget å 110,000 kronor, för omförmälda ändamål på extra stat för år 1918 bevilja ett reservationsanslag av 72,080 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att låta utanordna sistnämnda belopp redan under innevarande år.

Anläggning av
laddningssta-
tion m. m. vid
flottans varv
i Karlskrona.
[18.]

18:o) I punkt 18 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för anläggning å flottans varv i Karlskrona av en laddningsstation för undervattensbåtars ackumulatorbatterier, för utvidgning av tryckluftsystemet vid ingenjördepartementets verkstäder därstädes, för förlängning av nämnda departements arbetsskjul nr 1 samt för utvidgning av departementets kopparslagarverkstad bevilja på extra stat för år 1918 ett anslag av 112,500 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att därav disponera 67,500 kronor redan år 1917.

Departementschefens yttrande i ämnet återfinnes på sid. 119—126 i statsrådsprotokollet.

Utskottet, som funnit de föreslagna anordningarna välbetänkta, hemställer,

att riksdagen må för *anläggning å flottans varv i Karlskrona av en laddningsstation för undervattensbåtars ackumulatorbatterier, för utvidgning av tryckluftsystemet vid ingenjördepartementets verkstäder därstädes, för förlängning av nämnda departements arbetsskjul nr 1 samt för utvidgning av departementets kopparslagarverkstad bevilja på extra stat för år 1918 ett reservationsanslag av 112,500 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att därav disponera 67,500 kronor redan år 1917.*

Central
beklädnads-
verkstad för
marinen.

[19.]

19:o) Kungl. Maj:t har under punkt 19 föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition angående beviljande av anslag för anordnande av en central beklädnadsverkstad för marinen, Kungl. Maj:t må komma att till riksdagen avlåta, för berörda ändamål bland de extra anslagen å femte huvudtiteln för år 1918 beräkna ett belopp av 250,000 kronor.

I fråga om denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härmed skolat för riksdagen

anmäla.

Transport-
medel för
flottans varv
i Karlskrona.

[20.]

20:o) I punkt 20 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen *dels att, utöver det av 1916 års riksdag för anskaffning av transportmedel för flottans varv i Karlskrona beviljade anslaget å 38,000 kronor, för omförmälda ändamål på extra stat för år 1918 bevilja ett anslag av 30,100 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att låta utanordna sistnämnda belopp redan under innevarande år;*

dels ock att för anskaffning av en kolpråm för flottans varv i Karlskrona bevilja på extra stat för år 1918 ett anslag av 25,000 kronor.

I fråga om utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 128—131 av statsrådsprotokollet.

Det av 1916 års riksdag beviljade anslaget å 38,000 kronor, som avsåg anskaffande av en motorbåt och en kolpråm av järn såsom ersättning för föräldrad transportmateriel vid Karlskrona varv, har med hänsyn till nuvarande höga material- och arbetspriser visat sig otillräckligt. I anledning härav har Kungl. Maj:t funnit ett tilläggsanslag å 30,100 kronor erforderligt.

Då utskottet icke haft något att erinra mot vad Kungl. Maj:t sålunda och i övrigt under denna punkt äskat, hemställer utskottet,

Utskottets
yttrande.

att riksdagen må

a) utöver det av 1916 års riksdag för *anskaffning av transportmedel för flottans varv i Karlskrona* beviljade anslaget å 38,000 kronor, för omförmälda ändamål på extra stat för år 1918 bevilja ett reservationsanslag av 30,100 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att låta utanordna sistnämnda belopp redan under innevarande år;

b) för *anskaffning av en kolpråm för flottans varv i Karlskrona* bevilja på extra stat för år 1918 ett reservationsanslag av 25,000 kronor.

21:o) Under punkt 21 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för tillbyggnad till plåtslagarverkstäderna vid flottans varv i Stockholm m. m. bevilja på extra stat för år 1918 ett anslag av 110,800 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att disponera detta belopp redan under innevarande år.

Tillbyggnad
till plåtslagar-
verkstäderna
vid flottans
varv i Stock-
holm m. m.

[21.]

Rörande denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härmed för riksdagen

anmäla.

22:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts i punkt 22 gjorda framställning och med hänsyn till vad åberopade statsrådsprotokollet å sid. 139—141 i ärendet innehåller får utskottet hemställa,

Kajbyggnad
vid flottans
station i
Stockholm.

[22.]

att riksdagen må till *kajbyggnad vid flottans station i Stockholm* på extra stat för år 1918 bevilja ett reservationsanslag av 21,850 kronor.

Torpedförrådsbyggnad vid flottans station i Stockholm.

[23.]

23:o) Kungl. Maj:t har i punkt 23 föreslagit riksdagen att för uppförande av en torpedförrådsbyggnad vid flottans station i Stockholm bevilja på extra stat för år 1918 ett anslag av 81,900 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att disponera detta belopp redan under innevarande år.

Över denna framställning kommer utskottet framdeles under riksdagen att avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härmed för riksdagen anmäla.

Transportmedel för flottans varv i Stockholm.

[24.]

24:o) Kungl. Maj:t har under punkt 24 föreslagit riksdagen att för anskaffning av transportmedel för flottans varv i Stockholm bevilja på extra stat för år 1918 ett anslag av 50,500 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 146—149 av statsrådsprotokollet.

Utskottets yttrande.

För det av Kungl. Maj:t i denna punkt begärda anslaget avses att anskaffa en mindre bogserbåt samt en motorbåt med bogseringsanordning, varigenom kostnaderna för bogseringar vid varvet skulle kunna nedbringas.

Utskottet har funnit sig böra tillstyrka detta Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må för *anskaffning av transportmedel för flottans varv i Stockholm* bevilja på extra stat för år 1918 ett reservationsanslag av 50,500 kronor.

Motorbåt för skeppsgossekåren i Marstrand.

[25.]

25:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts under punkt 25 gjorda framställning och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet å sid. 149 och 150 i ärendet innehåller får utskottet hemställa,

att riksdagen må för *anskaffning av en motorbåt för skeppsgossekåren i Marstrand* på extra stat för år 1918 bevilja ett reservationsanslag av 11,500 kronor.

Örlogsdepå vid Göteborg.

[26.]

26:o) I punkt 26 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att av det utav 1916 års riksdag till anordnande av en örlogsdepå vid Göte-

borg beviljade anslaget å 360,000 kronor på extra stat för år 1918 anvisa ett belopp av 120,000 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att av sistnämnda summa disponera erforderligt belopp redan under år 1917.

Departementschefens yttrande i detta ämne återfinnes å sid. 150—152 av statsrådsprotokollet.

Förevarande förslag står i överensstämmelse med den av 1916 års riksdag för örlogsdepåns anordnande godkända förutsättningen, att kostnaderna för densamma borde jämnt fördelas på vart och ett av åren 1917—1919.

Utskottets
yttrande.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må av det utav 1916 års riksdag till *anordnande av en örlogsdepå vid Göteborg* beviljade anslaget å 360,000 kronor på extra stat för år 1918 anvisa såsom reservationsanslag ett belopp av 120,000 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att av sistnämnda summa disponera erforderligt belopp redan under år 1917.

Övningar.

27:o) Kungl. Maj:t har i punkt 27 föreslagit riksdagen att i riksstaten för år 1918 höja reservationsanslaget till flottans krigsberedskap och övningar, nu 3,550,000 kronor, med 278,000 kronor till 3,828,000 kronor.

Flottans
krigsbered-
skap och
övningar.
[27.]

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härmed för riksdagen

anmäla.

28:o) I punkt 28 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till flottans krigsberedskap och övningar på extra stat för år 1918 bevilja ett förslagsanslag av högst 380,000 kronor.

Förstärkning
av reserva-
tionsanslaget
till flottans
krigsbered-
skap och
övningar.
[28.]

Jämväl över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härmed

anmäla.

Artilleribehov.

Skjutförsök
och inskjut-
ning av
kanoner.
[30.]

29:o) Kungl. Maj:t har i punkt 30 under denna huvudtitel föreslagit riksdagen att i riksstaten för år 1918 till skjutförsök och inskjutning av kanoner uppföra ett ordinarie reservationsanslag av 40,000 kronor.

Beträffande utredning i fråga om detta anslag får utskottet hänvisa till sid. 163 och 164 av statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Till skjutförsök och inskjutning av kanoner har riksdagen under en längre följd av år anvisat medel genom extra anslag under femte huvudtiteln.

Från ifrågavarande anslag hava bestritts kostnaderna i främsta rummet för erforderlig årlig prövning i viss tur och ordning av marinens ammunitionsförråd, vidare för inskjutning av kanoner och kastpjäser och slutligen för sådana skjutförsök, som äro oundgängligen erforderliga för utredande av frågor rörande artillerimaterielen, ammunitionen och deras utveckling. I den mån ammunitionsförråden växt, hava också kostnaderna för ammunitionens prövning stegrats. Med den hastiga utveckling, som artillerimaterielen och ammunitionen undergå, har jämväl behovet av inskjutningar och försöksskjutningar alltmer ökats.

Redan 1903 års riksdag bestämde ifrågavarande anslag till 30,000 kronor. Med detta belopp utgick anslaget därefter — med undantag för en år 1907 vidtagen tillfällig höjning, avsedd för anskaffning av en tubkanon för grövre kusthaubitser — under vart och ett av åren 1904—1911. Efter framställning av Kungl. Maj:t höjde 1911 års riksdag anslagets belopp för år 1912 till 35,000 kronor, varmed det även upptogs i 1913 och 1914 års stater. Från och med år 1915 har sedermera anslaget upptagits till 40,000 kronor.

Med hänsyn därtill att de ändamål, som skulle med detta anslag tillgodoses, vore av stadigvarande art har Kungl. Maj:t ansett, att anslaget nu borde uppföras såsom reservationsanslag å ordinarie stat med ett belopp av 40,000 kronor.

Då utskottet icke haft något att häremot erinra, får utskottet hemställa,

att riksdagen må i riksstaten för år 1918 till skjutförsök och inskjutning av kanoner uppföra ett ordinarie reservationsanslag av 40,000 kronor.

30:o) Under punkt 31 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till nya kärnrör för kanoner vid flottan bevilja på extra stat för år 1918 ett anslag av 60,000 kronor.

Nya kärnrör
för kanoner
vid flottan.

[31.]

Departementschefens utredning i ärendet återfinnes å sid. 165 och 166 av statsrådsprotokollet.

För nu ifrågavarande ändamål hava medel av flera föregående riksdagar beviljats. Anslaget avser att för vidmakthållande av flottan tillhörande kanoner i fullt användbart skick kunna ersätta förslitna kärnrör.

Utskottets
yttrande.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till nya kärnrör för kanoner vid flottan bevilja på extra stat för år 1918 ett reservationsanslag av 60,000 kronor.

31:o) I punkt 32 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till anskaffning av tubkanoner för flottan bevilja ett anslag av 75,000 kronor och därav på extra stat för år 1918 anvisa ett belopp av 37,500 kronor.

Tubkanoner
för flottan.

[32.]

Rörande departementschefens utredning i ärendet hänvisas till sid. 166—168 av statsrådsprotokollet.

För att kunna nedbringa kostnaderna för ammunition m. m. användas såsom övningsmateriel s. k. tubkanoner av större och mindre kaliber, vilka insätts i loppen på de kanoner, med vilka övning pågår. Då brist å dylika tubkanoner förefinnes, har Kungl. Maj:t till avhjälpande härav äskat ett belopp av 75,000 kronor att jämnt fördelas på två år.

Utskottets
yttrande.

Utskottet har ansett sig böra tillstyrka detta förslag och hemställer således,

att riksdagen må till anskaffning av tubkanoner för flottan bevilja ett reservationsanslag av 75,000 kronor och därav på extra stat för år 1918 anvisa ett belopp av 37,500 kronor.

32:o) I punkt 33 under denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen

Kanoner och
kulsprutor i
reserv.

[33.]

dels att av det utav 1916 års riksdag för anskaffning av kanoner och kulsprutor i reserv för flottans fartyg beviljade anslaget av 275,000 kronor på extra stat för år 1918 anvisa ett belopp av 90,000 kronor,

dels ock att för omförmälda ändamål bevilja ett ytterligare anslag av 65,000 kronor samt därav på extra stat för år 1918 anvisa ett belopp av 32,500 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att av sistnämnda belopp disponera 22,000 kronor redan under innevarande år.

Departementschefens yttrande beträffande detta anslag förekommer å sid. 169—172 av statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

För ifrågavarande ändamål beviljade 1916 års riksdag ett anslag av 275,000 kronor och anvisade därav på extra stat för år 1917 ett belopp av 95,000 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att redan under år 1916 låta utanordna sistnämnda belopp. Å det sålunda beviljade anslaget har Kungl. Maj:t nu begärt en ytterligare anvisning av 90,000 kronor. Då nyssnämnda förut beviljade anslag med hänsyn till nu rådande höga priser å materiel emellertid icke ansetts vara tillräckligt för därmed avsedd anskaffning, har vidare ett tilläggsanslag å 65,000 kronor blivit av Kungl. Maj:t äskat att utgå med halva beloppet å extra stat för år 1918.

Utskottet, som ansett sig böra tillstyrka vad Kungl. Maj:t i denna punkt föreslagit, hemställer,

att riksdagen må

a) av det utav 1916 års riksdag för *anskaffning av kanoner och kulsprutor i reserv för flottans fartyg* beviljade anslaget av 275,000 kronor på extra stat för år 1918 såsom reservationsanslag anvisa ett belopp av 90,000 kronor,

b) för omförmälda ändamål bevilja ett ytterligare reservationsanslag av 65,000 kronor samt därav på extra stat för år 1918 anvisa ett belopp av 32,500 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att av sistnämnda belopp disponera 22,000 kronor redan under innevarande år.

Förbättring
av projektil-
utredningen
för pansarbå-
ten Oscar II.

33:o) Kungl. Maj:t har i punkt 34 under denna huvudtitel föreslagit riksdagen att, utöver det av 1916 års riksdag till förbättring av projektilutredningen för vissa pansarbåtar beviljade anslaget av 100,000 kronor, för omförmälda ändamål på extra stat för år 1918 bevilja ett

anslag av 100,000 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att disponera hälften av sistnämnda belopp eller 50,000 kronor redan under innevarande år.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 172—174 av statsrådsprotokollet.

På grund av de avsevärda stegringarna i priset å artilleriammunition har det av 1916 års riksdag till förbättring av ifrågavarande projektilutredning beviljade anslaget å 100,000 kronor icke varit tillräckligt. Då därjämte ett belopp av 40,000 kronor, vilket beräknats bliva för samma ändamål disponibelt, på enahanda grunder icke ansetts numera kunna påräknas, har det av Kungl. Maj:t äskade tilläggsanslaget upptagits till 100,000 kronor, varav Kungl. Maj:t skulle äga disponera hälften redan innevarande år.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts i denna punkt framlagda förslag får utskottet hemställa,

att riksdagen må, utöver det av 1916 års riksdag till förbättring av projektilutredningen för vissa pansarbåtar beviljade anslaget av 100,000 kronor, för oförmälda ändamål på extra stat för år 1918 bevilja ett reservationsanslag av 100,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att disponera hälften av sistnämnda belopp eller 50,000 kronor redan under innevarande år.

34:o) Under punkt 35 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till förbättring av projektilutredningen för pansarkryssaren Fylgia bevilja ett anslag av 310,000 kronor och därav på extra stat för år 1918 anvisa ett belopp av 155,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att av sistnämnda belopp låta utanordna 105,000 kronor redan under innevarande år.

Förbättring
av projektil-
utredningen
för pansar-
kryssaren
Fylgia.
[35.]

Utredningen i denna fråga återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 175 och 176.

Med förevarande anslag avses att anskaffa nya projektiler för pansarkryssaren Fylgias 15 cm. kanoner, i likhet med vad som förut skett å pansarbåten Oscar II.

Utskottets
yttrande.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag får utskottet hemställa,

att riksdagen må till förbättring av projektilutredningen för pansarkryssaren *Fylgia* bevilja ett reservationsanslag av 310,000 kronor och därav på extra stat för år 1918 anvisa ett belopp av 155,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att av sistnämnda belopp låta utanordna 105,000 kronor redan under innevarande år.

Avståndsmättningsinstrument för jagare.

35:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom framställda förslag får utskottet hemställa,

[36.]

att riksdagen må av det utav 1916 års riksdag till anskaffning av avståndsmättningsinstrument för jagare beviljade anslaget av 45,000 kronor på extra stat för år 1918 såsom reservationsanslag anvisa ett belopp av 22,500 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att av tillgängliga medel förskjuta sistnämnda belopp redan under innevarande år.

Båtmateriel för flottans måldepå.

[37.]

36:o) Kungl. Maj:t har i punkt 37 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att för anskaffning av båtmateriel för flottans måldepå i Stockholms skärgård bevilja på extra stat för år 1918 ett anslag av 23,000 kronor.

Beträffande departementschefens yttrande i detta ämne får utskottet hänvisa till sid. 177—180 av statsrådsprotokollet.

Utskottets yttrande.

Med ifrågavarande anslag avses att anskaffa två arbetspråmar med spel och två lanschor (transportpråmar) till komplettering av båtmaterielen vid flottans måldepå.

Då utskottet icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får utskottet hemställa,

att riksdagen må för anskaffning av båtmateriel för flottans måldepå i Stockholms skärgård bevilja på extra stat för år 1918 ett reservationsanslag av 23,000 kronor.

Luftkanoner till skydd för viss anläggning.

[38.]

37:o) Under punkt 38 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för anskaffning av luftkanoner till skydd för viss anläggning på extra stat för år 1918 bevilja ett anslag av 290,000

kronor med rätt för Kungl. Maj:t att av nämnda belopp disponera 132,500 kronor redan under innevarande år.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 180 av statsrådsprotokollet.

Med detta anslag avses att anskaffa luftkanoner för att i möjligaste mån bereda skydd för anfall från luftfarkoster åt viss viktig anläggning.

Utskottets
yttrande.

Utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande hemliga handlingarna, har funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må för *anskaffning av luftkanoner till skydd för viss anläggning* på extra stat för år 1918 bevilja ett reservationsanslag av 290,000 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att av nämnda belopp disponera 132,500 kronor redan under innevarande år.

Torped- och gnistsignalväsendet m. m.

38:o) På grund av Kungl. Maj:ts under punkt 39 framställda förslag får utskottet hemställa,

Torped-
i reserv.
[39.]

att riksdagen må av det utav 1915 års riksdag till *anskaffning av torpeder i reserv* beviljade anslaget å 200,000 kronor på extra stat för år 1918 såsom reservationsanslag anvisa ett belopp av 50,000 kronor.

39:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag i punkt 40 av denna huvudtitel får utskottet hemställa,

Torped-
sikten m. m.
å jagare.
[40.]

att riksdagen må av det utav 1915 års riksdag till *anskaffning av torpedsikten m. m. å jagare* beviljade anslaget å 32,400 kronor på extra stat för år 1918 såsom reservationsanslag anvisa återstående, ännu icke anvisade beloppet, 16,200 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att låta utanordna sistnämnda belopp redan under innevarande år.

Nätsaxar
till torpeder.

[41.]

40:o) I punkt 41 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för anskaffning av nätsaxar till torpeder på extra stat för år 1918 bevilja ett anslag av 25,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 182 och 183.

Utskottets
yttrande.

Samma belopp, 25,000 kronor, har för enahanda ändamål av 1916 års riksdag beviljats på extra stat för år 1917.

Utskottet, som tagit del av till detta ärende hörande hemliga handlingar, har ansett sig böra tillstyrka, att ett ytterligare antal nätsaxar nu anskaffas.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må *för anskaffning av nätsaxar till torpeder* på extra stat för år 1918 bevilja ett reservationsanslag av 25,000 kronor.

Ombestyck-
ning av två
jagare samt
ökning av
dessa jagares
torpedutred-
ning.

[42.]

41:o) Kungl. Maj:t har under punkt 42 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen

dels att till anskaffning och anbringande av dubbeltuber å jagarna Wale och Vidar på extra stat för år 1918 bevilja ett anslag av 57,900 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att av detta belopp disponera hälften eller 28,950 kronor redan under innevarande år;

dels ock att till anskaffning av ytterligare en utredning torpeder för omförmälda jagare bevilja ett anslag av 126,000 kronor samt därav på extra stat för år 1918 anvisa hälften eller 63,000 kronor.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 183 —186 av åberopade statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

1915 års riksdag beviljade för komplettering av torpedutredningen å fyra jagare med dubbeltuber ett anslag av 204,000 kronor. Kungl. Maj:t har nu föreslagit, att ytterligare två jagare måtte ombestyckas med dubbeltuber samt att en ny torpedutredning måtte anskaffas för dessa jagare, varigenom de i fråga om bestyckning skulle bli jämnställda med de fyra förutnämnda jagarna.

Utskottet har ansett sig böra tillstyrka vad Kungl. Maj:t i detta hänseende föreslagit och har icke heller funnit anledning till erinran mot de uppgjorda kostnadsberäkningarna.

Utskottet hemställer således,

att riksdagen må

a) till *anskaffning och anbringande av dubbeltuber å jagarna Wale och Vidar* på extra stat för år 1918 bevilja ett reservationsanslag av 57,900 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att av detta belopp disponera hälften eller 28,950 kronor redan under innevarande år;

b) till *anskaffning av ytterligare en utredning torpeder för omförmälda jagare* bevilja ett reservationsanslag av 126,000 kronor samt därav på extra stat för år 1918 anvisa hälften eller 63,000 kronor.

42:o). I enlighet med Kungl. Maj:ts därom framställda förslag får utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande hemliga handlingarna, hemställa,

att riksdagen må *för anskaffning av gniststationer för vissa fartyg* på extra stat för år 1918 bevilja ett reservationsanslag av 12,000 kronor.

Gniststationer
för vissa
fartyg.
[43.]

43:o). I punkt 44 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för *anskaffning av kraftigare gniststationer för vissa fartyg* på extra stat för år 1918 bevilja ett anslag av 55,250 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 187.

Kraftigare
gniststationer
för vissa
fartyg.
[44.]

Förevarande anslag är avsett att möjliggöra ett utbyte å vissa av flottans fartyg av nuvarande gniststationer mot dylika av kraftigare typ. De till utbyte föreslagna stationerna äro i stället avsedda att komma till användning å vissa andra fartyg.

Utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande hemliga handlingarna, har funnit sig böra tillstyrka detta Kungl. Maj:ts förslag, och hemställer alltså,

att riksdagen må *för anskaffning av kraftigare gniststationer för vissa fartyg* på extra stat för år 1918 bevilja ett reservationsanslag av 55,250 kronor.

Utskottets
yttrande.

44:o) Kungl. Maj:t har i punkt 45 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att för *anskaffning av reservmateriel för marinens gniststationer* på extra stat för år 1918 bevilja ett anslag av 40,000 kronor.

Reserv-
materiel för
marinens
gniststationer.
[45.]

Utredningen i fråga om detta anslag förekommer i statsrådsprotokollet sid. 187 och 188.

Utskottets
yttrande.

Ifrågavarande materiel är avsedd att komma till användning vid inträffande haverier å marinens gniststationer.

Då utskottet icke haft något att erinra beträffande detta anslag, får utskottet hemställa,

att riksdagen må *för anskaffning av reservmateriel för marinens gniststationer* på extra stat för år 1918 bevilja ett reservationsanslag av 40,000 kronor.

Provnings-
anstalt för
gnist-
materielen.

[46.]

45:o) Under punkt 46 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till anläggning av en provningsanstalt för gnistmaterielen på extra stat för år 1918 bevilja ett anslag av 28,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 189 och 190 av åberopade statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Den föreslagna provningsanstalten för gnistmateriel avser att tillförsäkra dylik å fartygen installerad materiel erforderlig driftsäkerhet ävensom att möjliggöra tillförlitlig provning av all till flottan levererad materiel av detta slag.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag får utskottet hemställa,

att riksdagen må *till anläggning av en provningsanstalt för gnistmaterielen* på extra stat för år 1918 bevilja ett reservationsanslag av 28,000 kronor.

Försök med
torped-, gnist-
och flyg-
materiel.

[47.]

46:o) I punkt 47 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till försök med torped-, gnist- och flygmateriel på extra stat för år 1918 bevilja ett anslag av 35,000 kronor.

Departementschefens yttrande rörande detta anslag återfinnes å sid. 191—193 av statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

För samma ändamål utgår jämväl för innevarande år ett belopp av 35,000 kronor.

Med anledning av att marinförvaltningen meddelat, att vissa hit-hörande försök icke kunnat utföras på grund av bristande medel å anslaget, har departementschefen framhållit, att till avhjälpande för framtiden av denna olägenhet syntes böra anlitas den utvägen, att marinförvaltningen till Kungl. Maj:t gjorde särskild framställning om äskande hos riksdagen av för sådana försök nödiga medel eller om rätt för äm-

betsverket att förskottsvis bestrida i sådant hänseende erforderliga utgifter. Till dess ett mera konstant behov av anslagets höjning bleve påvisat, hade emellertid anslaget ansetts böra utgå med oförändrat belopp.

På grund av vad sålunda förekommit har utskottet velat uttala, att förskottsvägen bör komma till användning endast i det fall, att försöken icke utan väsentliga olägenheter kunna uppskjutas, tills medel blivit av riksdagen anvisade. I övrigt har utskottet icke haft något att erinra beträffande detta anslag.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till försök med torped-, gnist- och flygmateriel på extra stat för år 1918 bevilja ett reservationsanslag av 35,000 kronor.

Minväsendet.

47:o) Kungl. Maj:t har i punkt 48 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen att för anskaffning av minmateriel för flottan bevilja på extra stat för år 1918 ett anslag av 167,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att låta utanordna detta belopp redan under innevarande år. Minmateriel.
[48.]

Utredningen i ärendet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 193—195.

Minanskaffningen under åren 1915—1917 är enligt förut uppgjord plan avsedd att fördelas på följande sätt:

Utskottets
yttrande.

M i n a n s k a f f n i n g.	Av värn- skatte- medel.	Av extra anslag å nästföljande års stat.	S u m m a.
	Kronor.	Kronor.	Kronor.
År 1915.....	50,000	242,300	292,300
» 1916.....	125,000	167,100	292,100
» 1917.....	125,000	167,000	292,000
Summa kronor	300,000	576,400	876,400

I enlighet härmed erfordras för år 1918 ett extra anslag å 167,000 kronor.

Då utskottet icke haft något att erinra rörande detta anslag, får utskottet hemställa,

att riksdagen må för *anskaffning av minmateriel för flottan* bevilja på extra stat för år 1918 ett reservationsanslag av 167,000 kronor med rätt för Kungl. Maj:t att låta utanordna detta belopp redan under innevarande år.

Kontramin-
materiel.

[49.]

48:o) Under punkt 49 av denna huvudtitel har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen *dels* att av det utav 1916 års riksdag för *anskaffning av kontraminmateriel för flottan* beviljade anslaget av 109,000 kronor på extra stat för år 1918 anvisa återstående, ännu icke anvisade beloppet, 54,500 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att låta utanordna sistnämnda belopp redan under innevarande år;

dels ock att för enahanda ändamål bevilja ett anslag av 456,000 kronor och därav på extra stat för år 1918 anvisa ett belopp av 152,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att låta utanordna sistnämnda belopp redan under innevarande år.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 196 och 197 av statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande hemliga handlingarna, har ansett sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts i denna punkt framställda förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må

a) av det utav 1916 års riksdag för *anskaffning av kontraminmateriel för flottan* beviljade anslaget av 109,000 kronor på extra stat för år 1918 såsom reservationsanslag anvisa återstående, ännu icke anvisade beloppet 54,500 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att låta utanordna sistnämnda belopp redan under innevarande år;

b) för enahanda ändamål bevilja ett reservationsanslag av 456,000 kronor och därav på extra stat för år 1918 anvisa ett belopp av 152,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att låta utanordna sistnämnda belopp redan under innevarande år.

49:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom framställda förslag får utskottet, som tagit del av till detta ärende hörande handlingar av hemlig natur, hemställa,

Bevaknings-
telefonkabel.
[50.]

att riksdagen må för *anskaffning av bevaknings-
telefonkabel för Karlskrona station* på extra stat för år 1918 bevilja ett reservationsanslag av 100,000 kronor.

Kustartilleriet.

Avlöning.

50:o) Kungl. Maj:t har under punkt 51 av denna huvudtitel föreslagit riksdagen

dels att godkänna stat för kustartilleriets personal av den lydelse, bilagan nr 10 vid förenämnda statsrådsprotokoll angående femte huvudtiteln utvisar;

Avlöning
för kust-
artilleriets
personal.
[51.]

dels ock att i riksstaten för år 1918 öka förslagsanslaget till avlöning för kustartilleriets personal, nu 1,547,127 kronor, med 69,599 kronor till 1,616,726 kronor.

I fråga om utredningen rörande detta anslag får utskottet hänvisa till sid. 198—205 av åberopade statsrådsprotokollet.

Enligt den av riksdagen godkända uppsättningsplanen för kustartilleriets personal under perioden 1915—1919 skulle officersnumerären för år 1918 ökas med 11 i jämförelse med 1917 års stat. Då emellertid utsikter ej funnes att under år 1918 besätta mer än en del av de nya beställningarna, har Kungl. Maj:t för sistnämnda år föreslagit en ökning med blott 3 beställningar.

Utskottets
yttrande.

Beträffande underofficers- och manskapsbeställningarna ansluter sig Kungl. Maj:ts förslag fullständigt till uppsättningsplanen.

1916 års riksdag uttalade i fråga om vissa i detta anslag ingående poster under rubrikerna rekryteringskostnader, inkvarteringsbidrag samt lönetillägg och uppmuntringspenningar, vilka upptagits med förslagsvis angivna belopp, att desamma i det statförslag, som komme att föreläggas 1917 års riksdag, borde vara beräknade så, att de kunde erhålla beteckningen »högst». Detta har också i nu föreliggande förslag till stat för kustartilleriets personal iakttagits. På grund härav hava emellertid höjningar å dessa poster måst äga rum.

Då utskottet icke funnit anledning till erinran mot de grunder, efter vilka anslaget beräknats, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) godkänna stat för kustartilleriets personal av den lydelse, bilagan nr 10 vid statsrådsprotokollet den 13 januari 1917 angående femte huvudtiteln utvisar;

b) i riksstaten för år 1918 öka förslagsanslaget till avlöning för kustartilleriets personal, nu 1,547,127 kronor, med 69,599 kronor till 1,616,726 kronor.

Intendenturen.

Beklädnad åt
kustartilleriets
manskap

[52.]

51:o) I punkt 52 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i riksstaten för år 1918 öka reservationsanslaget till beklädnad åt kustartilleriets manskap, nu 142,400 kronor, med 400 kronor till 142,800 kronor.

Utredningen i fråga om detta anslag återfinnes å sid. 205—207 av statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Ifrågavarande anslag är i propositionen nr 60 till 1914 års senare riksdag för år 1918 upptaget med 142,800 kronor, vilket belopp nu blivit av Kungl. Maj:t äskat.

På grund av rådande höga priser å beklädnadsartiklar har emellertid en förstärkning av anslaget för år 1918 ansetts erforderlig. I likhet med vad som ägt rum rörande andra motsvarande anslag har denna förstärkning, som uppskattats till 20 procent av anslagets belopp, äskats å extra stat.

Utskottet, som icke funnit något att erinra ifråga om beräkningsgrunderna för detta anslag, hemställer,

att riksdagen må i riksstaten för år 1918 öka reservationsanslaget till beklädnad åt kustartilleriets manskap, nu 142,400 kronor, med 400 kronor till 142,800 kronor.

52:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom framställda förslag och under hänvisning till vad utskottet i närmast föregående punkt anfört får utskottet hemställa,

Förstärkning
av reser-
vationsansla-
get till be-
klädnad åt
kustartilleri-
ets manskap.

att riksdagen må *till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till beklädnad åt kustartilleriets man-
skap* på extra stat för år 1918 bevilja ett förslags-
anslag högst 28,600 kronor med rätt för Kungl.
Maj:t att härav disponera erforderlig del redan under
år 1917.

[53.]

53:o) Kungl. Maj:t har i punkt 54 föreslagit riksdagen att i riksstaten för år 1918 öka förslagsanslaget till naturaunderhåll åt personal vid kustartilleriet, nu 581,700 kronor, med 400 kronor till 582,100 kronor.

Naturaunder-
håll åt perso-
nal vid kust-
artilleriet.

[54.]

Utredningen i ämnet återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 208—209.

Beträffande detta anslag har Kungl. Maj:t föreslagit, att detsamma skall upptagas med det i propositionen nr 60 till 1914 års senare riksdag beräknade beloppet, 582,100 kronor.

Utskottets
yttrande.

I likhet med vad som föreslagits i fråga om anslaget till naturaunderhåll åt personal vid flottan har Kungl. Maj:t även rörande detta anslag begärt en förstärkning å extra stat med 116,400 kronor, motsvarande omkring 20 procent å anslagets summa.

Då utskottet icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag, får utskottet hemställa,

att riksdagen må i riksstaten för år 1918 öka förslagsanslaget till naturaunderhåll åt personal vid kustartilleriet, nu 581,700 kronor, med 400 kronor till 582,100 kronor.

54:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom framställda förslag och med åberopande av vad i föregående punkt anförts, får utskottet hemställa,

Förstärkning
av förslagsan-
slaget till na-
turaunder-
håll åt perso-
nal vid kust-
artilleriet.

att riksdagen må *till förstärkning av ordinarie förslagsanslaget till naturaunderhåll åt personal vid kustartilleriet* på extra stat för år 1918 bevilja ett förslagsanslag högst 116,400 kronor.

[55.]

Nybyggnad och underhåll.

Underhåll av kustartilleriets byggnader och materiel. 55:o) I punkt 56 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i riksstaten för år 1918 höja reservationsanslaget till underhåll av kustartilleriets byggnader och materiel, nu 527,300 kronor, med 26,050 kronor [56.] till 553,350 kronor.

Utredningen rörande detta anslag återfinnes i statsrådsprotokollet sid. 209—215.

Utskottets yttrande.

Nedanstående tablå utvisar, huru av marinförvaltningen i fråga om detta anslag föreslagen ökning fördelats på de särskilda titlarna under anslaget:

U t g i f t s p o s t e r .	Förhöjningar på grund av			Summa. Kr.
	inträffade prisstegringar.	tillkomna ny- anläggningar.	andra skäl.	
	Kr.	Kr.	Kr.	
I. Byggnader	35,500	10,200	9,600 ¹⁾	55,300
II. Underhåll av kustfästningarnas inventarier	14,300	11,100	2,350 ²⁾	27,750
III. Åtskilliga behov	300	3,750	1,000 ³⁾	5,050
Summa	50,100	25,050	12,950	88,100

¹⁾ Underhåll av byggnaderna vid örlogsdepån i Göteborg.

²⁾ Oförutsedda utgifter särskilt för reparation av båtmateriel.

³⁾ Ökning i avlöning åt två tillsyningsmän.

Rörande det till följd av inträffade prisstegringar beräknade beloppet, 50,100 kronor, har departementschefen anført, att, därest det ordinarie anslaget för år 1918 skulle visa sig otillräckligt, Kungl. Maj:t borde äga att, i den mån de ökade utgifterna från anslaget föranletts av prisökningar å materialier och arbete, låta av tillgängliga medel förskjuta erforderlig fyllnad, varom sedermera anmälan skulle ske till riksdagen för förskottets ersättande.

Denna departementschefens uppfattning har utskottet icke ansett sig kunna biträda. Då 1916 års riksdag i fråga om anslaget till flottans nybyggnad och underhåll uttalade, att förskott av nyssnämnd art icke syntes böra ske annat än i den mån de ökade utgifterna från anslaget

föranletts av prisökningar å materialier och arbete, föranleddes detta därav, att riksdagen ansåg fartygsmaterielens underhåll icke kunna utan våda uppskjutas. Då emellertid åtskilliga av de underhållsarbeten, som förekomma vid fästningarna, torde vara av den art, att därmed utan större olägenheter kan anstå, till dess erforderliga medel hunnit av riksdagen anvisas, synes det utskottet lämpligare att till ett kommande år ett förstärkningsanslag vid förevarande anslag, i likhet med vad redan skett beträffande ett flertal anslag av motsvarande beskaffenhet, varder å riksstaten uppfört.

Vidkommande därefter det för tillkomna nyanläggningar beräknade beloppet, 25,050 kronor, har Kungl. Maj:t biträtt marinförvaltningens härutinnan framställda förslag. Från utskottets sida har heller intet varit att erinra mot ifrågavarande anslagsökning.

Vad slutligen beträffar övriga av marinförvaltningen föreslagna ökningar å detta anslag har Kungl. Maj:t upptagit allenast det under titeln »Åtskilliga behov» beräknade beloppet av 1,000 kronor, varmed avsetts att bereda ökad avlöning åt tvenne tillsyningsmän vid avlägset belägna befästningsanläggningar. Häremot har utskottet icke haft något att erinra.

De av utskottet sålunda tillstyrkta ökningarna under detta anslag belöpa sig å de särskilda huvudrubrikerna med följande belopp:

I. Byggnader	kronor 10,200: —
II. Underhåll av kustfästningarnas inventarier	» 11,100: —
III. Åtskilliga behov	» 4,750: —
<hr/>	
Summa kronor 26,050: —	

Utskottet hemställer,

att riksdagen må i riksstaten för år 1918 höja reservationsanslaget till underhåll av kustartilleriets byggnader och materiel, nu 527,300 kronor, med 26,050 kronor till 553,350 kronor.

56:o) Kungl. Maj:t har under punkt 57 föreslagit riksdagen att till uppförande av en mässbyggnad för underofficerare och manskap vid Oscar-Fredriksborg samt till inredning av den nuvarande underofficersmässbyggnaden därstädes till bostäder åt underofficerare bevilja på extra stat för år 1918 ett anslag av 110,000 kronor.

Mässbyggnad
för under-
officerare och
manskap vid
Oscar-
Fredriksborg
m. m.

Beträffande departementschefens utredning rörande detta anslag får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 215—219.

[57.]

Utskottets
yttrande.

Med det av Kungl. Maj:t begärda anslaget avses huvudsakligen återuppförande av det förut vid Vaxholms kustartilleriregemente befintliga, år 1913 nedbrunna manskapsmarkententeriet. Härigenom skulle den nuvarande underofficersmässbyggnaden kunna disponeras till bostäder åt underofficerare. Då brist å dylika bostäder förefunnes, vore förslaget även ur denna synpunkt fördelaktigt.

Utskottet, som funnit den föreslagna byggnaden behövlig, har velat uttala önskvärdheten av att inom densamma anordnas en samlingssal, som kan användas för föredrag m. m.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag får utskottet hemställa,

att riksdagen må till uppförande av en mässbyggnad för underofficerare och manskap vid Oscar-Fredriksborg samt till inredning av den nuvarande underofficersmässbyggnaden därstädes till bostäder åt underofficerare bevilja på extra stat för år 1918 ett reservationsanslag av 110,000 kronor.

Anläggande
av kolgårdar
inom Vax-
holms fäst-
ning.

[58.]

57:o) Under punkt 58 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till anläggande av kolgårdar i Vaxholms fästning på extra stat för år 1918 bevilja ett belopp av 24,900 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 220 och 221 av statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Till följd av brist på lämpliga förvaringsplatser för större kolupplag inom Vaxholms fästning måste för närvarande fästningens behov av kol i allmänhet tillgodoses på det sätt, att en pråmlast i sänder hämtas från Stockholm och lossas å de särskilda förbrukningsplatserna inom fästningen. Genom anordnande av de i denna punkt föreslagna kolgårdarna inom fästningen skulle fästningens behov av kol för längre tid kunna på en gång fyllas, varigenom priset skulle ställa sig billigare och kostsamma upprepade transporter kunde undvikas.

Med hänsyn till såväl de ekonomiska fördelarna av ifrågavarande anläggning som betydelsen ur krigsberedskapssynpunkt av att fästningen kan inrymma större kolförråd, än vad för närvarande är fallet, finner sig utskottet böra tillstyrka förevarande förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till anläggande av kolgårdar i Vaxholms fästning på extra stat för år 1918 bevilja ett reservationsanslag av 24,900 kronor.

58:o) Kungl. Maj:t har i punkt 59 föreslagit riksdagen att till inredning av det s. k. Fredriksborgstornet i Vaxholms fästning på extra stat för år 1918 bevilja ett belopp av 12,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att disponera detta belopp redan under innevarande år. Departementschefens yttrande i ämnet förekommer å sid. 222 och 223 av statsrådsprotokollet.

Inredning av
det s. k.
Fredriksborgs-
tornet i Vax-
holms fäst-
ning.
[59.]

Förevarande anslag är avsett att användas till avhjälpande av nu rådande brist på förrådsutrymmen och förläggningslokaler å Värmdön, vilken brist gjort sig kännbar särskilt under regementsövningarna och vid mobilisering.

Utskottets
yttrande.

Då utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande hemliga handlingarna, icke funnit något att erinra mot vad Kungl. Maj:t i denna punkt föreslagit, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till inredning av det s. k. Fredriksborgstornet i Vaxholms fästning på extra stat för år 1918 bevilja ett reservationsanslag av 12,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att disponera detta belopp redan under innevarande år.

59:o) I punkt 60 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, utöver det av 1916 års riksdag till förändring av torpedbatteriet vid Oxdjupet beviljade anslaget av 17,600 kronor, för omförmälda ändamål på extra stat för år 1918 bevilja ett anslag av 13,650 kronor.

Förändring av
torped-
batteriet vid
Oxdjupet.
[60.]

Beträffande utredningen i denna fråga får utskottet hänvisa till sid. 223—225 av statsrådsprotokollet.

Utskottet, som vid företagen granskning av till ärendet hörande hemliga handlingar icke funnit anledning till erinran mot den begärda anslagsökningen, hemställer,

Utskottets
yttrande.

att riksdagen må utöver det av 1916 års riksdag till förändring av torpedbatteriet vid Oxdjupet beviljade anslaget av 17,600 kronor, för omförmälda ändamål på extra stat för år 1918 bevilja ett reservationsanslag av 13,650 kronor.

Elektrisk
belysning i
befästningar
och etablisse-
ment m. m.
& Oscarsvärn.

60:o) Kungl. Maj:t har i punkt 61 föreslagit riksdagen att för anordnande av elektrisk belysning i befästningar och kasernetablisement m. m. å Oscarsvärn bevilja på extra stat för år 1918 ett anslag av 29,500 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att disponera detta belopp redan under år 1917.

[61.]

Departementschefens yttrande i ämnet återfinnes å sid. 225 och 226 av statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Efter tagen del av de till denna fråga hörande hemliga handlingarna får utskottet med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag hemställa,

att riksdagen må för *anordnande av elektrisk belysning i befästningar och kasernetablisement m. m. å Oscarsvärn* bevilja på extra stat för år 1918 ett reservationsanslag av 29,500 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att disponera detta belopp redan under år 1917.

Förråds-
skjul för Karlskrona
fästnings äldre
rörliga be-
styckning
m. m.

61:o) Med tillstyrkande av vad Kungl. Maj:t i punkt 62 föreslagit och under hänvisning till departementschefens å sid. 226 och 227 av statsrådsprotokollet intagna yttrande i ämnet får utskottet hemställa,

[62.]

att riksdagen må för *uppförande av ett förråds-
skjul för Karlskrona fästnings äldre rörliga bestyckning*
på extra stat för år 1918 bevilja ett reservations-
anslag av 18,000 kronor.

Transport-
pråmar för
Karlskrona
fästning.

62:o) Under punkt 63 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för anskaffning av två transportpråmar för Karlskrona fästning på extra stat för år 1918 bevilja ett anslag av 32,000 kronor.

[63.]

Den i ärendet lämnade utredningen återfinnes å sid. 227—231 av statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

De av Kungl. Maj:t föreslagna transportpråmarna, som äro avsedda för transport av trupper, bestyckning och materialier, hava redan tidigare varit ifrågasatta att anskaffas. Vid anmälan av anslagskraven till 1916 års riksdag ansåg emellertid departementschefen att med berörda anskaffning kunde tillsvidare anstå. Sedan numera blivit utrönt, att vid mobilisering erforderligt prämtonnage för ovan angivna ändamål icke lämpligen kunde genom förhyrning eller rekvisition anskaffas i trakten

av Karlskrona, har departementschefen under erinran därom, att den motorpräm, till vars byggande 1916 års riksdag beviljat medel, icke kunde ersätta ifrågavarande transportpråmar, framhållit att byggandet av dessa pråmar icke längre borde uppskjutas.

Utskottet, som inhämtat att pråmarna äro behöfliga redan i fredstid för transport av trupper m. m., har icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, och hemställer sålunda,

att riksdagen må *för anskaffning av två transportpråmar för Karlskrona fästning* på extra stat för år 1918 bevilja ett reservationsanslag av 32,000 kronor.

63:o) I punkt 64 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för uppförande av en förrådsbyggnad för förläggningsinventarier och proviant samt verkställande av en utsprängning av utrymme för diskrum m. m. vid Älvsborgs fästning på extra stat för år 1918 bevilja ett anslag av 15,700 kronor.

Förrådsbyggnad för förläggningsinventarier m. m. vid Älvsborgs fästning.

Utredningen i denna fråga förekommer å sid. 232 och 233 av statsrådsprotokollet.

[64.]

Den till uppförande föreslagna byggnaden är avsedd att under fred inrymma förläggningsinventarier samt vid inträdande krigsfara tjäna såsom proviantförråd för fästningens infanteribesättning och landstorm.

Utskottets yttrande.

Utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande hemliga handlingarna, hemställer,

att riksdagen må *för uppförande av en förrådsbyggnad för förläggningsinventarier och proviant samt verkställande av en utsprängning av utrymme för diskrum m. m. vid Älvsborgs fästning* på extra stat för år 1918 bevilja ett reservationsanslag av 15,700 kronor.

64:o) Kungl. Maj:t har i punkt 65 föreslagit riksdagen att för anskaffning av övningsmateriel och förläggningsinventarier för Hemsö kustartillerikår på extra stat för år 1918 bevilja ett anslag av 115,000 kronor.

Övningsmateriel och förläggningsinventarier för Hemsö kustartillerikår.

Departementschefens yttrande i ämnet återfinnes å sid. 233 och 234 av statsrådsprotokollet.

[65.]

Då förevarande framställning avser att fylla behov, som förutsatts i propositionen nr 60 till 1914 års senare riksdag och beräknats att

under åren 1915—1919 tillgodoses genom extra anslag inom ramen av den vanliga budgeten, får utskottet hemställa,

att riksdagen må för anskaffning av övningsmateriel och förläggningsinventarier för Hemsö kustartillerikår på extra stat för år 1918 bevilja ett reservationsanslag av 115,000 kronor.

Övningar.

Kustartilleriets krigsberedskap och övningar.
[66.]

65:o) Under punkt 66 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, under förutsättning av bifall till under punkterna 70, 72 och 74 gjorda framställningar, i riksstaten för år 1918 höja reservationsanslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar, nu 472,800 kronor, med 19,800 kronor till 492,600 kronor.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 235—237.

Utskottets yttrande.

Enligt den av 1914 års senare riksdag uppgjorda planen för sjöförsvarets ordnande under åren 1915—1919 beräknades ifrågavarande anslag för år 1918 till 520,000 kronor. Emellertid har en del materiel, som enligt planen förutsatts bli färdig under sistnämnda år, numera ansetts icke kunna tagas i bruk förrän efter årets utgång; och har på grund härav kostnaden för övning med ifrågavarande materiel icke beräknats i anslaget för år 1918. Vidare har anslaget, enär Kungl. Maj:t i annat sammanhang äskat medel för lejning, furagering och övriga kostnader för kustartilleriets hästar, minskats med ett belopp av 16,000 kronor, motsvarande vad som vid beräkningen av anslaget för år 1917 upptagits för nämnda ändamål. Förevarande ordinarie anslag har med anledning härav ansetts kunna begränsas till 492,600 kronor.

Till täckande av de ökade kostnader för kol och ammunition m. m., som framkallats av de senare årens prisstegringar, har emellertid ett belopp av i runt tal 100,000 kronor, motsvarande 20 procent av det ordinarie anslagets slutsumma, ansetts erforderligt för vartdera av åren 1917 och 1918. Dessa medel, tillsammans 200,000 kronor, hava nu, på sätt inhämtats av punkt 66 här nedan, av Kungl. Maj:t äskats å extra stat för sistnämnda år.

Utskottet, som sedermera kommer att avgiva utlåtande angående frågan om kustartilleriets hästar, har icke funnit anledning till erinran mot beräkningen av nu ifrågavarande anslag och hemställer alltså,

att riksdagen må i riksstaten för år 1918 höja reservationsanslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar, nu 472,800 kronor, med 19,800 kronor, till 492,600 kronor.

66:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom framställda förslag och under hänvisning till vad utskottet under punkt 65 här ovan anfört, får utskottet hemställa,

Förstärkning
av anslaget
till kustartil-
leriets krigs-
beredskap och
övningar.

[67.]

att riksdagen må till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar för åren 1917 och 1918 på extra stat för år 1918 bevilja ett förslagsanslag högst 200,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att härav disponera erforderlig del redan under innevarande år.

67:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts i punkt 69 framställda förslag, som är grundat på den i propositionen nr 60 till 1914 års senare riksdag upptagna beräkningen över de ordinarie kostnaderna för kustartilleriet under åren 1915—1919, får utskottet hemställa,

Krigsövningar
vid kustfäst-
ningarna.

[69.]

att riksdagen må i riksstaten för år 1918 höja reservationsanslaget till krigsövningar vid kustfästningarna, nu 15,000 kronor, med 5,000 kronor till 20,000 kronor.

68:o) I punkt 70 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i riksstaten för år 1918 till remontering och lega m. m. för kustartilleriets hästar uppföra ett ordinarie reservationsanslag å 57,923 kronor.

Remontering
och lega m. m.
för kust-
artilleriets
hästar.

[70.]

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härigenom skolat för riksdagen

anmäla.

Förstärkning
av anslaget
till remonte-
ring och lega
m. m. för
kustartil-
leriets hästar.

69:o) Under punkt 71 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till remontering och lega m. m. för kustartilleriets hästar å extra stat för år 1918 bevilja ett förslagsanslag av högst 17,377 kronor.

Beträffande denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härmed för riksdagen

[71.]

anmäla.

Furagering
av kust-
artilleriets
hästar.

70:o) Kungl. Maj:t har i punkt 72 föreslagit riksdagen att i riksstaten för år 1918 till furagering av kustartilleriets hästar uppföra ett ordinarie förslagsanslag å 38,046 kronor.

[72.]

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härmed för riksdagen

anmäla.

Förstärkning
av anslaget till
furagering
av kustartil-
leriets hästar.

71:o) I punkt 73 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till förstärkning av ordinarie förslagsanslaget till furagering av kustartilleriets hästar på extra stat för år 1918 bevilja ett förslagsanslag av högst 15,219 kronor.

[73.]

I fråga om denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härmed för riksdagen

anmäla.

Uppförande
av sommar-
stallar och
anskaffning av
hästpersedlar
m. m. för
kustartilleriet

72:o) Under punkt 74 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till uppförande av sommarstallar och anskaffning av hästpersedlar m. m. för kustartilleriet på extra stat för år 1918 bevilja ett anslag av 51,800 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att härav redan under år 1917 disponera erforderligt belopp.

[74.]

Jämväl beträffande denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härmed för riksdagen

anmäla.

Artilleribehov.

Nya kärnrör
för kanoner
vid kustbe-
fästningarna.

73:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom framställda förslag får utskottet hemställa,

[75.]

att riksdagen må av det utav 1915 års riksdag till nya kärnvör för kanoner vid kustbefästningarna beviljade anslaget av 93,850 kronor på extra stat för år 1918 såsom reservationsanslag anvisa återstående, ännu icke anvisade beloppet 31,250 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att disponera sistnämnda belopp redan under innevarande år.

74:o) Kungl. Maj:t har i punkt 76 föreslagit riksdagen att för anskaffning av eldhandvapen för kustartilleriet bevilja på extra stat för år 1918 ett anslag av 33,000 kronor.

Eldhandvapen
för kust-
artilleriet.
[76.]

Under hänvisning till departementschefens å sid. 253 av statsrådsprotokollet intagna yttrande i denna fråga får utskottet, som tagit del av de till ärendet hörande hemliga handlingarna, hemställa,

Utskottets
yttrande.

att riksdagen må för anskaffning av eldhandvapen för kustartilleriet bevilja på extra stat för år 1918 ett reservationsanslag av 33,000 kronor.

Minväsendet.

75:o) I punkt 77 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att av det utav 1913 års riksdag för ändring av de permanenta mineringarna vid Vaxholms (och Oscar-Fredriksborgs) samt Karlskrona fästningar beviljade anslaget å 600,000 kronor anvisa för permanenta mineringar vid kustbefästningarna på extra stat för år 1918 återstående, ännu icke anvisade beloppet 120,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att disponera sistnämnda belopp redan under innevarande år.

Permanent
mineringar vid
kustbefäst-
ningarna.
[77.]

Departementschefens yttrande beträffande detta anslag förekommer å sid. 254 av statsrådsprotokollet.

Utskottet, som efter verkställd granskning av de till ärendet hörande hemliga handlingar ansett sig böra biträda förevarande framställning, får hemställa,

Utskottets
yttrande.

att riksdagen må av det utav 1913 års riksdag för ändring av de permanenta mineringarna vid Vaxholms (och Oscar-Fredriksborgs) samt Karlskrona fäst-

ningar beviljade anslaget å 600,000 kronor anvisa för *permanenta mineringar vid kustbefästningarna* på extra stat för år 1918 såsom reservationsanslag återstående, ännu icke anvisade beloppet, 120,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att disponera sistnämnda belopp redan under innevarande år.

Telefon-
materiel för
bevaknings-
ändamål vid
Älvsborgs
fästning.

[78.]

76:o) Under punkt 78 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till anskaffning av telefonmateriel för bevakningsändamål vid Älvsborgs fästning på extra stat för år 1918 bevilja ett anslag av 30,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att disponera nämnda belopp redan under innevarande år.

Utredningen i denna fråga återfinnes å sid. 255 av statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Utskottet, som efter tagen del av de till ärendet hörande handlingarna av hemlig natur icke funnit något att erinra beträffande detta anslagsäskande, hemställer,

att riksdagen må *till anskaffning av telefonmateriel för bevakningsändamål vid Älvsborgs fästning* på extra stat för år 1918 bevilja ett reservationsanslag av 30,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att disponera nämnda belopp sedan under innevarande år.

Flottan och kustartilleriet.

Reservstat för
marinen.

[79.]

77:o) Kungl. Maj:t har i punkt 79 föreslagit riksdagen att, med godkännande av stat för reservstat för marinen av den lydelse, bilagan nr 11 vid förenämnda statsrådsprotokoll angående femte huvudtiteln utvisar, i riksstaten för år 1918 höja förslagsanslaget till reservstat för marinen nu 20,368 kronor med 8,689 kronor till 29,057 kronor.

Utredningen i denna fråga förekommer å sid 256 och 257 av statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

I fråga om denna stat har Kungl. Maj:t, enär det visat sig erforderligt att vidtaga vissa jämkningar mellan de olika tjänstegraderna enligt staten, föreslagit en anmärkning av följande lydelse:

»Därest förhållandena sådant påkalla, äger Kungl. Maj:t vidtaga jämkning i antalet löntagare inom de olika tjänstegraderna och löneklasserna, dock att inom vardera av de båda underavdelningarna för flottan och för kustartilleriet de särskilda summorna av i staten upptagna löner för regementsofficerare, för kaptener (löjtnanter) samt för underofficerare härigenom icke må för året överskridas.»

Utskottet, som icke haft något att erinra mot de till grund för upprättandet av förevarande stat liggande beräkningarna eller i övrigt mot vad Kungl. Maj:t föreslagit, hemställer,

att riksdagen må med godkännande av stat för reservstat för marinen av den lydelse bilagan nr 11 vid statsrådsprotollet den 13 januari 1917 angående femte huvudtiteln utvisar, i riksstaten för år 1918 höja förslagsanslaget till reservstat för marinen, nu 20,368 kronor, med 8,689 kronor till 29,057 kronor.

78:o) I punkt 80 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition angående beviljande av anslag till åtgärder för underlättande av manskapsrekryteringen vid marinen, Kungl. Maj:t må komma att till riksdagen avlåta, för berörda ändamål bland de extra förslagsanslagen å femte huvudtiteln för år 1918 beräkna ett belopp av 218,000 kronor.

Åtgärder för underlättande av manskapsrekryteringen vid marinen.

[80.]

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet härmed skolat för riksdagen

anmäla.

79:o) Under punkt 81 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att av det utav 1916 års riksdag för anskaffning av viss artillerimateriel för flottan och kustartilleriet beviljade anslaget å 283,500 kronor på extra stat för år 1918 anvisa ett belopp av 94,500 kronor.

Viss artillerimateriel för flottan och kustartilleriet.

[81.]

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 259—261 av statsrådsprotokollet.

Med tillstyrkande av vad Kungl. Maj:t sålunda föreslagit, får utskottet hemställa,

att riksdagen må av det utav 1916 års riksdag för anskaffning av viss artillerimateriel för flottan och

kustartilleriet beviljade anslaget å 283,500 kronor på extra stat för år 1918 såsom reservationsanslag anvisa ett belopp av 94,500 kronor.

Diverse.

Personliga
lönetillägg.
[82.]

80:o) På grund av Kungl. Maj:ts i punkt 82 därom gjorda framställning får utskottet hemställa,

att riksdagen må *till beredande av personliga lönetillägg* för år 1918 dels åt marindirektören av 1:a graden i flottan C. E. Richson med ett belopp av 2,365 kronor, därav 1,500 kronor må anses såsom lön, 365 kronor såsom dagavlönning och 500 kronor såsom inkvarteringsbidrag, dels åt en var av bataljonspredikanterna vid flottans station i Karlskrona E. A. W. Holmberg och E. A. Collén med ett belopp av 600 kronor eller tillhopa 1,200 kronor och dels åt sergeanten över stat vid kustartilleriet A. G. Sjöqvist med 580 kronor bevilja på extra stat för nämnda år ett förslagsanslag högst 4,145 kronor.

Anordnande
av en marin-
läkarkurs.
[83.]

81:o) Kungl. Maj:t har i punkt 83 föreslagit riksdagen att för anordnande av en marinläkarkurs bevilja på extra stat för år 1918 ett förslagsanslag av högst 6,000 kronor.

Beträffande utredningen i denna fråga hänvisas till sid. 262—264 av statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Med denna framställning avses anordnande år 1918 av sådan marinläkarkurs, som, alltsedan marinläkarkåren organiserades, hållits under marinöverläkarens ledning i Stockholm vartannat år med undantag för åren 1914 och 1916, då kursen på grund av flottans mobilisering måst inställas.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må *för anordnande av en marinläkarkurs* bevilja på extra stat för år 1918 ett förslagsanslag av högst 6,000 kronor.

82:o) I punkt 84 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för arvoden åt vid skeppsgossekåren i Marstrand anställda personer samt medicamenter, bad m. m. på extra stat för år 1918 bevilja ett förslagsanslag av högst 11,950 kronor.

Arvoden åt
vid skepps-
gossekåren i
Marstrand an-
ställda perso-
ner samt me-
dikamenter,
bad m. m.

[84.]

Departementschefens yttrande i ämnet förekommer å sid. 265—267 av statsrådsprotokollet.

Då utskottet icke haft något att erinra mot föreliggande förslag, får utskottet hemställa,

att riksdagen må för arvoden åt vid skeppsgossekåren i Marstrand anställda personer samt medicamenter, bad m. m. på extra stat för år 1918 bevilja ett förslagsanslag högst 11,950 kronor.

83:o) I punkt 85 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i riksstaten för år 1918 minska förslagsanslaget till tryckningskostnader från 25,085 kronor med 66 kronor till 25,019 kronor.

Trycknings-
kostnader.

[85.]

Då Kungl. Maj:t rörande detta anslag icke föreslagit annan ändring än som erfordras för jämnande av huvudtitelns slutsumma, får utskottet hemställa,

att riksdagen må i riksstaten för år 1918 upptaga förslagsanslaget till tryckningskostnader med oförändrat belopp, 25,085 kronor, dock att i anslaget må göras den jämkning, som kan erfordras för jämnande av huvudtitelns slutsumma.

84:o) Kungl. Maj:t har i punkt 86 föreslagit riksdagen att till bestridande av vissa hyresutgifter under femte huvudtiteln på extra stat för år 1918 bevilja ett förslagsanslag av högst 57,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att av detta belopp disponera 600 kronor redan under år 1917.

Hyresutgifter.

[86.]

Beträffande utredningen i ämnet hänvisas till sid. 268—270 av statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande

I enlighet med av Kungl. Maj:t framställt förslag anvisade 1916 års riksdag medel till bestridande av följande hyresutgifter under femte huvudtiteln, nämligen

till förhyrande av lokaler för marinförvaltningen.....	43,000	kronor
» » » » » sjökrigshögskolan	8,000	»
» » » » » kustartilleriets chefsexpe- dition.....	3,000	»
» hyresbidrag till sjöunderofficerssällskapet i Karlskrona	1,000	»
» » » flottans varvs verkmästarförening i Karlskrona.....	800	»

eller tillhopa 55,800 kronor.

Den begärda höjningen av förevarande anslag har föranletts av en framställning från underofficerskorpralssällskapet i Karlskrona om anvisande av ett belopp av 600 kronor för vartdera av åren 1917 och 1918 såsom bidrag till förhyrande av samlingslokal för sällskapet.

Någon ändring i övrigt beträffande de under denna punkt till hyresutgifter utgående belopp har icke ifrågasatts.

På de av departementschefen anförda skäl finner sig utskottet böra tillstyrka anslaget höjning och hemställer sålunda,

att riksdagen må till bestridande av vissa hyresutgifter under femte huvudtiteln på extra stat för år 1918 bevilja ett förslagsanslag högst 57,000 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att av detta belopp disponera 600 kronor redan under år 1917.

Ersättning för
förskott.

[87.]

85:o) Under punkt 87 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till tackande av förskott under femte huvudtiteln anvisa ett extra förslagsanslag för år 1918 till belopp av högst 339,947 kronor.

Departementschefens yttrande i ämnet förekommer å sid. 271—273 av statsrådsprotokollet.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot föreliggande förslag, hemställer,

att riksdagen må till tackande av förskott under femte huvudtiteln anvisa ett extra förslagsanslag för år 1918 till belopp av högst 339,947 kronor.

86:o) Kungl. Maj:t har i punkt 88 föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition angående beviljande av anslag såsom bidrag till kommendörkaptenen C. L. A. Munthe för fortsättande och avslutande av ett sjökrigshistoriskt arbete, omfattande Sveriges sjökrig under åren 1788—1790, som Kungl. Maj:t må komma att till riksdagen avlåta, för berörda ändamål bland de extra förslagsanslagen å femte huvudtiteln för år 1918 beräkna ett belopp av högst 6,000 kronor.

Bidrag till utgivande av ett sjökrigshistoriskt arbete.

[88.]

I fråga om denna framställning kommer utskottet framdeles under riksdagen att avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härmed för riksdagen

anmäla.

87:o) I punkt 89 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition angående beviljande av anslag till löneförbättring åt vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare, Kungl. Maj:t må komma att till riksdagen avlåta, för berörda ändamål bland de ordinarie anslagen å femte huvudtiteln för år 1918 beräkna ett belopp av 1,900 kronor.

Löneförbättring åt vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare.

[89.]

Rörande denna framställning kommer utskottet likaledes att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härmed för riksdagen

anmäla.

88:o) Under punkt 90 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition angående beviljande av anslag för provisorisk lönereglering för viss personal vid marinen, Kungl. Maj:t må komma att till riksdagen avlåta, för berörda ändamål bland de extra förslagsanslagen å femte huvudtiteln för år 1918 beräkna ett belopp av 1,500,000 kronor.

Provisorisk lönereglering för viss personal vid marinen.

[90.]

Jämväl beträffande denna framställning kommer utskottet framdeles under riksdagen att avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härmed för riksdagen

anmäla.

89:o) Kungl. Maj:t har i punkt 91 föreslagit riksdagen att i avvaktan på den proposition angående beviljande av anslag till tillfällig löneförbättring åt viss lärarpersonal, Kungl. Maj:t må komma att till

Tillfällig löneförbättring åt viss lärarpersonal.

[91.]

riksdagen avlåta, för berörda ändamål bland de extra förslagsanslagen å å nämnda huvudtitel för år 1918 beräkna ett belopp av 26,000 kronor.

Med avseende å denna framställning kommer utskottet framdeles under riksdagen att avgiva utlåtande, vilket utskottet skolat härmed för riksdagen

anmäla.

HANDELN.

Sjökarteverket.

Sjökarte-
verket.
[92.]

90:o) Under punkt 92 har Kungl. Maj:t beträffande anslaget till sjökarteverket föreslagit dess upptagande såsom oförändrat ordinarie anslag med 101,800 kronor.

Departementschefens utredning rörande detta anslag återfinnes å sid. 276—284 av statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Till bestridande av sjökarteverkets utgifter, vilka äro fördelade i två huvudgrupper, nämligen avlöningar m. m. till den civila personalen samt verkets allmänna utgifter, har under en följd av år i riksstaten uppförts dels ett ordinarie anslag och dels ett extra anslag, varjämte för ändamålet utgått bidrag från handels- och sjöfartsfonden samt använts behållning av sjökortsförsäljningen för nästföregående år. Det *ordinarie* anslaget är i riksstaten för år 1917 upptaget med sammanlagt 101,800 kronor, sålunda fördelat:

bestämt anslag.....	kronor	47,800: —
förslagsanslag	»	5,000: —
reservationsanslag.....	»	49,000: —

Summa kronor 101,800: —

Då på grund av en utav de rådande förhållandena påkallad inskränkning i sjömätningarna under åren 1914 och 1915 en jämförelsevis avsevärd besparing uppstått å sjökarteverkets stat för allmänna utgifter för nämnda år, avläts icke till 1916 års riksdag någon framställning om beviljande av *extra* anslag, utan föreslogs, att till täckande av de med sjömätningarna under år 1917 förenade kostnaderna måtte i stället få tagas i anspråk ett belopp av 83,200 kronor av förenämnda besparing. Häremot hade riksdagen icke något att erinra.

Från handels- och sjöfartsfonden har beräknats ett bidrag för år 1917 av 21,000 kronor och behållningen av sjökortsförsäljningen år 1916 har uppskattats till 35,000 kronor.

Det sammanlagda till bestridande av sjökarteverkets utgifter år 1917 tillgängliga beloppet utgör alltså 241,000 kronor, vilket belopp är fördelat på följande sätt:

Ordinarie anslag:

bestämt anslag	kronor 47,800: —	
förslagsanslag	» 5,000: —	
reservationsanslag	» 49,000: —	kronor 101,800: —
av vid 1915 års slut förefintlig besparing å staten		
för sjökarteverkets allmänna utgifter	» 83,200: —	
bidrag från handels- och sjöfartsfonden	» 21,000: —	
beräknad behållning av sjökortsförsäljningen år 1916	» 35,000: —	
	<hr/>	Summa kronor 241,000: —

Av hela detta belopp, 241,000 kronor, äro det bestämda anslaget, 47,800 kronor, och förslagsanslaget, 5,000 kronor, eller tillhopa 52,800 kronor, avsedda till avlöningar åt sjökarteverkets civila personal och återstoden, eller 188,200 kronor, till verkets allmänna utgifter.

För år 1918 har sjökarteverkets utgifter beräknats på följande sätt:

till bestridande av avlöningar (samma belopp som		
för år 1917)	kronor 52,800: —	
till bestridande av allmänna utgifter	» 213,200: —	
	<hr/>	Summa kronor 266,000: —

Ökningen i den för allmänna utgifter beräknade slutsumman föranledes därav, att den däri ingående posten å sammanlagt 150,000 kronor till sjömätningsexpeditioner samt rustning och underhåll av fartyg m. m. ansetts böra med hänsyn till den av världskriget förorsakade allmänna fördyring, bland annat av bränsle för fartygens drift, höjas med 25,000 kronor till 175,000 kronor.

För täckande av dessa utgifter har beräknats dels det oförändrade ordinarie anslaget till sjökarteverket å 101,800 kronor dels ock bidraget från handels- och sjöfartsfonden samt behållningen å sjökortsförsäljningen, vilka sistnämnda poster upptagits till enahanda belopp som i 1917 års stat. I fråga om sättet för beredande av medel till täckande

av skillnaden mellan ovanstående utgifts- och inkomstbelopp, vilken skillnad uppgår till 108,200 kronor, har sjökarteverkets chef meddelat, att under år 1916 uppstått en behållning å till kartverket anvisade medel på grund därav, att sjömätning icke kunnat under samma år utföras med beräknad mättningsstyrka. Nämda behållning beräknades vid 1916 års slut uppgå till omkring 87,000 kronor. Då emellertid kartverkschefen i annat sammanhang föreslagit, att av denna behållning ett belopp av 71,100 kronor måtte få användas till omändringsarbeten å ångfartyget Ran för fartygets användning såsom sjömättningsfartyg, har bemälda chef hemställt, att för utfyllande av nämnda summa av 108,200 kronor måtte äskas ett anslag å extra stat för år 1918 av sagda belopp.

I likhet med vad Kungl. Maj:t föreslagit finner utskottet det år 1918 tillgängliga beloppet till bestridande av sjökarteverkets utgifter böra fördelas på följande sätt:

Ordinarie anslag:

bestämt anslag	kronor 47,800: —	
förslagsanslag	» 5,000: —	
reservationsanslag	» 49,000: —	kronor 101,800: —

Extra anslag:

till utförande av sjömätningar	» 108,200: —	
		kronor 210,000: —
bidrag från handels- och sjöfartsfonden	» 21,000: —	
beräknad behållning av sjökortsförsäljningen år 1917	» 35,000: —	
		Summa kronor 266,000: —

Utskottet får sålunda hemställa,

att ordinarie anslaget till sjökarteverket i riksstaten för år 1918 uppföres med oförändrat belopp, 101,800 kronor.

Utförande av
sjömätningar. 91:o) Under punkt 93 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att
[93.] till utförande av sjömätningar bevilja på extra stat för år 1918 ett
anslag av 108,200 kronor.

Med åberopande av vad här ovan anförts under punkt 90 får utskottet hemställa,

att riksdagen må *till utförande av sjömätningar* bevilja på extra stat för år 1918 ett reservationsan-
av 108,200 kronor.

92:o) Kungl. Maj:t har i punkt 94 föreslagit riksdagen medgiva, att till omändringsarbeten å ångfartyget Ran för fartygets användning såsom sjömättingsfartyg må användas ett belopp av 71,100 kronor av besparingar, som uppstått å anslag för sjökarteverket.

Ändring av
ångfartyget
Ran till sjö-
mättings-
fartyg.

[94.]

Departementschefens utredning i denna fråga återfinnes å sid. 285—290 av statsrådsprotokollet.

Under hänvisning till vad utskottet under punkt 90 här ovan an-
fört får utskottet, som icke haft något att erinra mot förevarande för-
slag, hemställa,

att riksdagen må medgiva, att till omändrings-
arbeten å ångfartyget Ran för fartygets användning
såsom sjömättingsfartyg må användas ett belopp av
71,100 kronor av besparingar, som uppstått å anslag
för sjökarteverket.

Lots- och fyrväsendet.

93:o) Kungl. Maj:t har i punkt 95 föreslagit riksdagen att, med godkännande av avlöningsstater för lotsstyrelsen och för fyrpersonalen av den lydelse, bilagorna nr 12 och 13 vid förenämnda statsrådsproto-
koll angående femte huvudtiteln utvisa, i riksstaten för år 1918 minska förslagsanslaget till lots- och fyrrinrättningen med livräddningsanstal-
terna, nu 3,649,774 kronor, med 6,700 kronor, till 3,643,074 kronor.

Lots- och fyr-
inrättningarna
med livrädd-
ningsanstal-
terna.

[95.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 291—298 av statsråds-
protokollet.

De av Kungl. Maj:t föreslagna ändringarna i förevarande avlönings-
stater innebära dels uppförande å staten för lotsstyrelsen av en ny
verkmästarebefattning med begynnelselönen av 4,000 kronor och i sam-
band därmed nedsättning av den i staten upptagna anvisningen till
arvoden åt tekniska biträden å 6,500 kronor med 2,000 kronor till
4,500 kronor, dels uteslutande ur staten för fyrpersonalen av en fyr-

Utskottets
yttrande.

vaktare samt upptagande i stället av ett fyrbiträde, dels ock avförande från övergångs- och indragningsstaten av vissa personer.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med godkännande av avlöningsstater för lotsstyrelsen och för fyrpersonalen av den lydelse, bilagorna nr 12 och 13 vid statsrådsprotokollet den 13 januari 1917 angående femte huvudtiteln utvisa, i riksstaten för år 1918 minska förslagsanslaget till lots- och fyrrinrättningen med livräddningsanstalterna, nu 3,649,774 kronor, med 6,700 kronor till 3,643,074 kronor.

Vid bifall härtill kommer alltså förslagsanslaget till lots- och fyrrinrättningen med livräddningsanstalterna att i 1918 års riksstat upptagas sålunda:

Direkt anvisning	kronor 3,642,665: —
Friheter	» 405: —
Ersättningar	» 4: —
<hr/>	
tillhopa kronor 3,643,074: —	

Säkerhets-
anstalterna
för sjöfarten.

[96.]

94:o) I punkt 96 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till säkerhetsanstalterna för sjöfarten bevilja på extra stat för år 1918 ett anslag av 460,000 kronor.

Beträffande utredningen rörande detta anslag får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 298—305.

Utskottets
yttrande.

Det begärda extra anslaget till säkerhetsanstalterna för sjöfarten är upptaget till samma belopp, som för år 1917 beviljats till liknande ändamål, eller 460,000 kronor och är avsett att användas på följande sätt:

En lysboj med förankringsgods vid Ellagrund	5,000 kronor
En kombinerad lys- och ljudboj med förankringsgods vid Klotet	11,200 »
En lysboj med förankringsgods vid Långagrund	7,500 »
Reparation av hamnen vid Dämmans fyrplats	40,000 »
Förbättring av säkerhetsanstalterna vid Östergarns fyrplats	40,000 »
<hr/>	
Transport 103,700 kronor	

	Transport	103,700 kronor	
Nytt mistsignalmaskineri för Simpnäsklubbs fyrplats	10,000	»	
» » vid Björns	30,000	»	
» » » Skags	50,000	»	
Fortsatt införande av agabelysning	70,800	»	
Förbättrad fyrbelysning för insegling till Karlskrona	76,000	»	
Ny fyr- och mistsignalstation å Härnöklubb	85,000	»	
Uppassningshus vid Härnösands lotsplats	6,500	»	
En livräddningsstation i Glommens fiskehamn å Hal-			
landskusten	13,000	»	
Ny mistsignalstation vid Rödkallens fyrplats	15,000	»	
	Summa	460,000 kronor	

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till säkerhetsanstalterna för sjöfarten bevilja på extra stat för år 1918 ett reservationsanslag av 460,000 kronor.

95:o) I en inom andra kammaren väckt motion nr 144, vilken blivit till statsutskottet hänvisad, har herr A. Thore hemställt, att riksdagen måtte besluta att därest uppbörden av fyr- och båkmedel jämte lotspengar för åren 1915 och 1916 visa överskott utöver sammanlagda beloppen av de utgifter, som under nämnda år av ifrågavarande medel böra bestridas, av överskottsmedlen upplägges en särskild fond till säkerhetsanstalter för sjöfarten för lots- och fyrväsendets framtida behov.

Motion
angående
uppläggande
av en fond
till säkerhets-
anstalter för
sjöfarten.

I propositionen nr 228 till 1914 års senare riksdag framlades av Kungl. Maj:t förslag till lönereglering för personalen vid lots- och fyrinrättningarna samt om bestämmande av anslaget till samma inrättningar. I samband härmed föreslog Kungl. Maj:t, att överskottet av fyr- och båkmedlen samt lotspengarna för år 1914 skulle tillföras statsverkets kassafond och för sådant ändamål inlevereras till statskontoret. Detta Kungl. Maj:ts förslag blev även av riksdagen bifallet, varvid riksdagen särskildt erinrade om att hädanefter, därest fyr- och båkmedlen samt lotspengarna skulle inflyta till högre belopp än som beräknats, sålunda uppkomma överskott skulle till största delen tillfalla statsverket.

Utskottets
yttrande.

Med hänsyn härtill har utskottet icke ansett lämpligt, att överskottsmedlen för åren 1915 och 1916 nu tagas i anspråk på det av motionären föreslagna sättet.

Utskottet hemställer alltså,

att herr Thores förevarande motion nr 144 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Undervisningsanstalter för sjöfart samt nautisk-meteorologiska byrån.

Navigationsskolorna.

[97.]

96:o) Under punkt 97 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, med godkännande av stat för navigationsskolorna i riket av den lydelse, bilagan nr 14 vid förenämnda statsrådsprotokoll angående femte huvudtiteln utvisar, i riksstaten för år 1918 höja anslaget till navigationsskolorna, nu 184,220 kronor, med 1,400 kronor till 185,620 kronor.

I fråga om utredningen i ärendet hänvisas till sid. 306 och 307 av statsrådsprotokollet.

Utskottets yttrande.

Den begärda höjningen av detta anslag har föranletts därav, att den för navigationsskolan i Göteborg utgående anvisningen å 1,800 kronor av anslagsposten till böckers, undervisningsmateriels och andra inventariers underhåll och förökande samt till utgifter för bränsle, lyshållning m. m. med anledning av skolans utvidgning visat sig otillräcklig.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts framställning, hemställer,

att riksdagen må, med godkännande av stat för navigationsskolorna i riket av den lydelse, bilagan nr 14 vid statsrådsprotokollet den 13 januari 1917 angående femte huvudtiteln utvisar, i riksstaten för år 1918 höja anslaget till navigationsskolorna, nu 184,220 kronor, med 1,400 kronor till 185,620 kronor.

Förstärkning av arbetskrafterna vid nautisk-meteorologiska byrån.

[98.]

97:o) Kungl. Maj:t har i punkt 98 föreslagit riksdagen att för arvode åt ytterligare en assistent vid nautisk-meteorologiska byrån på extra stat för år 1918 anvisa ett förslagsanslag å högst 3,500 kronor.

Beträffande departementschefens yttrande i fråga om detta anslag får utskottet hänvisa till sid. 307 och 308 av statsrådsprotokollet.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot ifrågavarande anslag, vilket med enahanda belopp utgår även för innevarande år, hemställer,

att riksdagen må för arvode åt ytterligare en assistent vid nautisk-meteorologiska byrån på extra stat för år 1918 anvisa ett förslagsanslag högst 3,500 kronor.

98:o) Beträffande övriga å nu gällande riksstat under femte huvudtiteln upptagna ordinarie anslag har någon förändring icke ifrågasatts, och får utskottet hemställa,

Övriga ordi-
narie anslag.
[99.]

att samtliga de ordinarie anslag under femte huvudtiteln, vilka icke här ovan blivit särskilt omförmälda, må i riksstaten för år 1918 upptagas till oförändrade belopp.

Stockholm den 23 mars 1917.

På statsutskottets vägnar:

AXEL EKMAN.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, O. M. Strömberg, H. H. K. Ericson, H. F. Lamm, G. M. H. Ekelund, J. Nilsson, O. Bergqvist, A. C. Lindblad, I. E. G. Svensson, K. A. Malmberg, N. O. Bruce* och *J. S. Almer* samt

från andra kammaren: herrar *A. Ekman, K. V. Rydén* i Malmö, *J. B. Eriksson* i Grängesberg, *G. Odqvist, E. A. Nilson* i Örebro, *N. A. Nilsson* i Kabbarp, *A. Wiklund, J. Ström, A. Anderson* i Råstock, *J. Erlansson, G. R. J. Åkerman* och *J. A. Ingvarson* med undantag därav att i behandlingen av punkterna 1—12 deltagit i st. för herr *N. A. Nilsson* i Kabbarp herr *K. O. Strid*.

Reservation

vid punkt 4 (marinstaben) av herrar *K. V. Rydén, B. Eriksson* i Grängesberg, *K. O. Strid* och *J. A. Ingvarson*, vilka ansett att utskottet bort hemställa,

att riksdagen, med avslag å Kungl. Maj:ts förvarande framställning, må för anställande av ett extra biträde i marinstaben med skyldighet att förrätta där förekommande registrators- och aktuariegöromål bevilja å extra stat för år 1918 ett förslagsanslag, högst 3,000 kronor.

1917 års riksstat anslår:		Förslag till blivande riksstat:			
Ordinarie anslag	Ordinarie anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag
Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
Flottan.					
<i>Avlöning, ersättningar m. m.</i>					
5,943,656		Avlöning för flottans kårer och stater, <i>förslagsanslag</i> .			
		Nuvarande belopp 5,943,656			
		ökas med ¹⁾ 404,273			
		6,347,929			
5,000		Extra lönetillägg för år 1917, <i>förslagsanslag</i> 500			
		Ersättning för rustning och rotering, <i>förslagsanslag</i> .			
		Nuvarande belopp 5,000			
5,948,656		minskas med 700			
		4,300		6,352,229	500
<i>Intendenturen.</i>					
524,451		Beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårer, <i>reservationsanslag</i> . Nuvarande belopp 524,451			
		ökas med 30,761			
		555,212			
		Förstärkning av reservationsanslaget till beklädnad åt sjömans- och skeppsgossekårer, <i>förslagsanslag</i> , högst 111,000			
2,092,236		Naturaunderhåll åt personal vid flottan, <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp 2,092,236			
		ökas med 29,423			
		2,121,659			
		Förstärkning av förslagsanslaget till naturaunderhåll åt personal vid flottan, <i>förslagsanslag</i> , högst 424,300			
2,616,687				2,676,871	535,300
<i>Nybyggnad och underhåll.</i>					
2,035,950		Flottans nybyggnad och underhåll, <i>reservationsanslag</i> . Nuvarande belopp 3,035,950			
		ökas med 126,950			
		3,162,900			
		Krigsfartygsmateriel, <i>reservationsanslag</i> 6,400,000			
		Flygbåtsmateriel ²⁾ 135,000			
		Utvidgning m. m. av flottans varv i Karlskrona, <i>reservationsanslag</i> 275,000			
		Tankpråmar för oljetransport, <i>reservationsanslag</i> 72,080			
		Laddningsstation m. m. vid flottans varv i Karlskrona, <i>reservationsanslag</i> 112,500			
		Central beklädnadsverkstad för marinen ²⁾ 250,000			
		Transportmedel för flottans varv i Karlskrona, <i>reservationsanslag</i> 30,100			

¹⁾ Av Kungl. Maj:t föreslagen ökning, varöfver utskottet framdeles kommer att afgiva särskilt utlåtande.

a) " " " föreslaget belopp, " " " " " " "

1917 års riksstat anslår:		Förslag till blivande riksstat:			
Ordinarie anslag	Ordinarie anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag
Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
		Torped- och gnistsignalväsendet m. m. Torpeder i reserv, <i>reservationsanslag</i> 50,000 Torpedsikten m. m. å jagare, <i>reservationsanslag</i> ... 16,200 Nätsaxar till torpeder, <i>reservationsanslag</i> 25,000 Ombestyckning av två jagare, <i>reservationsanslag</i> ... 57,900 Ökning av två jagares torpedutredning, <i>reservationsanslag</i> 63,000 Gniststationer för vissa fartyg, <i>reservationsanslag</i> ... 12,000 Kraftigare gniststationer för vissa fartyg, <i>reservationsanslag</i> 55,250 Reservmateriel för marinens gniststationer, <i>reservationsanslag</i> 40,000 Provningsanstalt för gnistmaterielen, <i>reservationsanslag</i> 28,000 Försök med torped-, gnist- och flygmateriel, <i>reservationsanslag</i> 35,000 			
					382,350
		Minväsendet. Minmateriel, <i>reservationsanslag</i> 167,000 Kontramateriel, <i>reservationsanslag</i> 206,500 Bevakningstelefonkabel, <i>reservationsanslag</i> 100,000 			
					473,500
	16,066,082	Säger för flottan		16,974,789	10,278,380
		Kustartilleriet. Avlöning. 1,547,127 Avlöning för kustartilleriets personal, <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp 1,547,127 ökas med 69,599 			
				1,616,726	
		Intendenturen. 142,400 Beklädnad åt kustartilleriets manskap, <i>reservationsanslag</i> . Nuvarande belopp 142,400 ökas med 400 			
		142,800			

1917 års riksstat anslår:		Förslag till blivande riksstat:			
Ordinarie anslag	Ordinarie anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag
Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
581,700			28,600		
	724,100	582,100	116,400	724,900	145,000
	527,300	553,350	110,000		
			24,900		
			12,000		
			13,650		
			29,500		
			18,000		
			32,000		
			15,700		
			115,000	553,350	370,750
472,800		492,600	200,000		

1917 års riksstat anslår:		Förslag till blivande riksstat:			
Ordinarie anslag	Ordinarie anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag
Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
430,000	917,800	Kustartilleribeväringens avlöning och beklädnad m. m., <i>förslagsanslag</i>	430,000		
15,000		Krigsövningar vid kustfästningarna, <i>reservationsanslag</i> . Nuvarande belopp	15,000		
		<i>ökas</i> med	5,000		
		Remontering och lega m. m. för kustartilleriets hästar, <i>reservationsanslag</i>	¹⁾ 57,923		
		Förstärkning av reservationsanslaget till remontering och lega m. m. för kustartilleriets hästar, <i>för-</i> <i>slagsanslag</i> , högst	¹⁾ 17,377		
		Furagering av kustartilleriets hästar, <i>förslagsanslag</i>	¹⁾ 38,046		
		Förstärkning av förslagsanslaget till furagering av kustartilleriets hästar, <i>förslagsanslag</i> , högst.....	¹⁾ 15,219		
		Sommarstallar m. m. för kustartilleriet	¹⁾ 51,800	1,038,569	284,396
		<i>Artilleribehov.</i>			
		Nya kärnrör för kanoner vid kustbefästningarna, <i>reservationsanslag</i>	31,250		
		Eldhandvapen för kustartilleriet, <i>reservationsanslag</i>	33,000		64,250
		<i>Minväsendet.</i>			
		Permanenta mineringar vid kustbefästningarna, <i>re-</i> <i>servationsanslag</i>	120,000		
		Telefonmateriel för bevakningsändamål vid Älvsborgs fästning, <i>reservationsanslag</i>	30,000		150,000
	3,716,327	Säger för kustartilleriet		3,933,545	1,014,396
		Flottan och kustartilleriet.			
	20,368	Reservstat för marinen, <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp	20,368		
		<i>ökas</i> med	8,689	29,057	
		Åtgärder för underlättande av manskapsrekryteringen vid marinen, <i>förslagsanslag</i>			¹⁾ 218,000

¹⁾ Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varöfver utskottet framdeles kommer att avgiva särskilt utlåtande.

1917 års riksstat anslår:		Förslag till blivande riksstat:			
Ordinarie anslag	Ordinarie anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag
Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
		Viss artillerimateriel för flottan och kustartilleriet, <i>reservationsanslag</i>			
	20,368				94,500
		Säger för flottan och kustartilleriet			
				29,057	312,500
		Diverse.			
		Personliga lönetillägg, <i>förslagsanslag</i> , högst			
	42,000				4,145
	15,000	Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>			
				42,000	
		Ersättning åt officerare, ingenjörer och intendent- under anställning eller kommendering utrikes, <i>re-</i> <i>servationsanslag</i>			
	2,000			15,000	
		Resestipendium åt läkare vid marinläkarkåren, <i>re-</i> <i>servationsanslag</i>			
				2,000	
		Marinläkarkurs, <i>förslagsanslag</i> , högst			
	55,500				6,000
	11,000	Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>			
				55,500	
	140,960	Flyttningshjälp, <i>förslagsanslag</i>			
				11,000	
	350,000	Sjukvård för marinen, <i>förslagsanslag</i>			
				140,960	
		Uppvärmning, belysning, renhållning samt tvätt- och badinrättningar, <i>förslagsanslag</i>			
				350,000	
		Arvoden åt vid skeppsgossekåren i Marstrand an- ställda personer m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst			
	140,000				11,950
	25,000	Skrivmaterialier och expenser m. m., <i>förslagsanslag</i>			
				140,000	
	25,085	Utgivande av läroböcker, beskrivningar, reglementen och instruktioner m. m.			
				25,000	
	22,254	Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande bo- lopp 25,085			
	75,000	<i>minskas med</i> 66			
				25,019	
		Diverse behov			
				22,254	
		Extra utgifter			
				75,000	
		Hyrutgifter, <i>förslagsanslag</i> , högst			
					57,000
		Täckande av vissa förskott, <i>förslagsanslag</i> , högst			
					339,947
		Bidrag till utgivande av ett sjökrigshistoriskt arbete, <i>förslagsanslag</i> , högst			
					¹⁾ 6,000
		Löneförbättring åt vissa vaktmästare m. fl.			
				¹⁾ 1,900	

¹⁾ Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varöfver utskottet framdeles kommer att afgiva särskilt utlåtande.

1917 års riksstat anslår:		Förslag till blivande riksstat:			
Ordinarie anslag	Ordinarie anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag
Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
		Nautisk-meteorologiska byrån:			
10,000					
16,100					
13,000					
	225,520				
	3,977,094				
	24,988,612				
		Säger för handeln			
		Summa			